

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po po dogovoru. Inseratni davek posebej.
»Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

NOVI PREDLOGI NA LONDONSKE KONFERENCI

Amerika in Anglija sta stavili prve konkretne predloge za omejitev oboroževanja

London, 8. febr. AA. Včeraj popoldne je objavila angleška delegacija za pomorsko razorožitveno konferenco komunikacije, v katerem je dala pregled politike angleške vlade na pomorski razorožitveni konferenci. V izjavi izraža angleška vlada mnenje, da bo morala konferenca ne samo zmanjšati obstoječa brodomorja in gradbene programe, temveč tudi odpraviti tekmovanje, kar bi pomenjalo velik napredek na poti utrditve svetovnega miru. V skladu s temi mislimi predlaga angleška vlada, naj se ne sklene sporazum le na temelju globalne tonaže, temveč na temelju posameznih ladij v raznih kategorijah in na temelju tonaže, katero potrebuje posamezni narod v vsaki kategoriji vojnih ladij, pa najsi so te ladje oklopnice, letalske ladje, križarke, rušilci ali podmornice. Izločitev tekmovanja v gradnji ladij in ohranitev ravnovesja med posameznimi brodomorji, sta točki, ki sta temeljnega pomena, da se zagotovi varnost.

London, 8. februarja. o. Kakor se zdi, se je premaknila pomorska razorožitvena konferenca z mirne točke. Z objavo ameriških predlogov za angleško-ameriško pomorsko pariteto in angleškega memoranda se zdi, da je konferenci podana podlaga za pospešitev dela. Dočim se je doslej le meritorično in informativno razpravljalo o

raznih predlogih za pomorsko razorožitev, sta stopili največji pomorski vesliči, zastopani na konferenci, sedaj s konkretnimi predlogi na dan o načinu rešitve vprašanja pomorske razorožitve.

Ti predlogi so tem bolj važni, ker navajajo že točne številke moči in razmerja posameznih vojnih mornaric. Na konferenci stopa vedno bolj v ospredje ameriško-angleški sporazum, ki bo odločilnega pomena za nadaljni potek konferenca. Javno je, da polagajo Združene države in Anglija največjo važnost na odpravo podmornic, ki so se izkazale v svetovni vojni za eno najbolj učinkovitih sredstev na morju slabših držav.

Posebno pritiska na odpravo podmornic Anglija, ki je bila med svetovno vojno po podmornicah zelo ogrožena.

Angleška vlada naglašja, da je vojna praksa dokazala, da so podmornice ofenzivnega in ne defenzivnega značaja, kakor so to povdarjali gotovi strokovnjaški krogi. Če ne bo možno povsem odpraviti podmornic, bo angleška vlada predlagala, naj se število podmornic omeji in prilagodi strogo obrambnim potrebam. Na vsak način bo Anglija zahtevala, naj se število podmornic zniža na čim manjšo mero. Angleška vlada bo prav tako zahtevala, naj se oživotvorijo določbe washing-

tonske konvencije iz l. 1922, ki jih pa niso še podpisale signatarne oblasti in ki regulirajo v interesu človeštva uporabo podmornic proti trgovskim ladjam. Angleška vlada želi, da bi se moč in število podmornic posameznih držav točno klasificirala in da bi posamezne vlade objavile listo podmornic.

London, 8. februarja. o. Italijanski zunanji minister Grandi je posetil Gibsona. Italijanska delegacija je z zadovoljstvom ugotovila, da se izjava Stimsona znatno približuje italijanskemu stališču v vprašanju pomorske razorožitve. Japonska delegacija ni hotela podati nikakih izjav glede na ameriško in angleško izjavo. Angleški krogi naglašajo, da bi Anglija v primeru, da se angleški predlogi sprejmejo, lahko razorožila pet vojnih ladij tekom 18 mesecev. Smoči se je sestel odbor strokovnjakov, ki je razpravljal o francoskem kompromisnem predlogu.

London, 8. februarja. o. Italijanska delegacija je z zadovoljstvom sprejela angleško spomenico o pomorski razorožitvi in naglašja, da je konferenca na ta način prešla iz brezplodnih razprav na dejstva. Italijanska delegacija je z angleško spomenico toliko bolj zadovoljna, ker se angleško stališče znatno približuje italijanskemu.

V Albaniji vse mirno

Beograd, 8. februarja. Albansko poslaništvo je izdalo snoči naslednji komunikat:

Fantastične vesti nekega atenskega lista in informacije iz Debra so skušale dokazati, da je situacija v Albaniji povsem nenormalna in da je pričakovati usodnih dogodkov. Vse te vesti so netočne in tendence. V vsej Albaniji vlada red in mir, kar lahko potrjuje številni izozemci, ki prihajajo iz Albanije. Albanski narod, ki je prožet z željo po miru in napredku, nudi albanski vladi vso svojo pomoč, da bi mogla izvesti svoj program reform in preurediti vso državo. Tendence teh vesti dokazujejo zlasti neresnične informacije o akciji bega Vrlacij. Beg Vrlacij je narodni poslanec, ki aktivno sodeluje z ostalimi svojimi poslanskimi tovariši pri delu vlade in parlamenta v Tirani. Albanska vlada se zaradi teh tendenčnih vesti prav nič ne vznemirja, marveč se še z večjo odločnostjo posveča izvedbi svojega programa, da ustvari v vsakem oziru močno in zdravo albansko državo.

Reforme v Španiji

Madrid, 8. februarja. AA. Kralj je podpisal dekret o ustanovitvi podtajništva v ministrstvu za gospodarstvo. Obenem je bila sprejeta odločba 4 generalnih direktorjev tega ministrstva.

General Hermosa je podal ostavko kot predsednik komisije za kolonije. Včeraj je govoril minister Berenguer na mikrofonu ter v angleškem jeziku naglašal, da vlada na španskem mir in blagostanje in da upa vlada še na izboljšanje tega položaja.

Madrid, 8. februarja. Državno podtajništvo pri predsedništvu vlade demantira vesti o tem, da bi bila oblastva aretirala generala Silvestra.

Zahvala Primo de Rivery Mussoliniju

Milan, 8. februarja. »Popolo d'Italia« poroča, da je bivši španski diktator Primo di Rivera povodom svojega odstopa poslal italijanskemu ministrskemu predsedniku pismo, v katerem se mu zahvaljuje za izkazano podporo ter izreka upanje, da bo Španija prebrodila vse težkoče.

Kongres upnikov

Beograd, 8. febr. Kakor so obveščene gospodarske organizacije, bo 31. maja na Dunaju mednarodni kongres za zaščito upnikov, na katerem bodo zastopana upniška društva iz raznih držav. Glavni namen tega kongresa je razpravljati o zaščiti skupnih interesov upnikov v posameznih državah. Na kongres so povabljeni tudi zastopniki naših upniških društev.

Atentati tudi v Braziliji

Krvavi spopadi med političnimi nasprotniki — Ponesrečen atentat na brazilskega podpredsednika

Rio de Janeiro, 8. februarja. o. Zaradi atentata na brazilskega podpredsednika je bilo proglašeno v državi Minas Geraes obsedno stanje. Podpredsednik ni bil ranjen. Atentator je oddal nanj tri strele. Ko so se vračali domov pristaši politika Vianna, so jih napadli iz zasede njihovi nasprotniki. Nastala je strahovita revolverjska bitka, v kateri je bilo ubitih pet oseb. Ranjenih je bilo 16 ljudi, od katerih se mnogi bore s smrtjo.

Rio de Janeiro, 8. februarja. o. »Agence Havas« poroča, da je neznanec s strel iz revolverja ranil podpredsednika brazilske republike.

Rio de Janeiro, 8. februarja. AA. Tekom banketa v čast podpredsednika republike Melloviannu se je javnela ostra politična debata, na kar so začeli padati strelji. Mellovianna in 15 drugih oseb je bilo ranjenih, 5 ubitih.

Požar v francoskem municijskem skladišču

Nocoj je nastal požar v topničarskem skladišču v Vincennesu — Škoda znaša več milijonov

Pariz, 8. febr. Davi je v artiljerijskih skladiščih v Vincennesu izbruhnil požar, ki je vpepelil pet velikih poslopij. Požar je nastal ob 2. ponoči ter je povzročil tudi več manjših eksplozij. Na pomoč so prišli ogneogasci iz Pariza, ker ogneogasci iz Vincennesa niso zadostovali. Ob 4. zjutraj je bila že vsaka nevarnost odstranjena. Povzročena škoda znaša več milijonov frankov.

Pariz, 8. febr. AA. Davi, kmalu po 2. uri je bila pariška prefektura obveščena, da je izbruhnil požar v artiljerijskem parku v Vincennesu. Iz vseh okoljskih krajev so odšli na kraj požara požarni oddelki, ki so takoj stopili v akcijo ter preprečili nevarnost še večje nesreče. Človeških žrtev ni bilo. Požarna bramba je kmalu obvladala ogenj. Velika zapreka pri tem so bile številne eksplozije municije.

Prijateljstvo med Italijo in Avstrijo

Demanti vesti o podpisu tajne pogodbe med Avstrijo in Italijo

Berlin, 8. febr. AA. Avstrijsko poslaništvo izjavlja, da je vest o tajni pogodbi, ki naj bi bila podpisana med Avstrijo in Italijo, fantastična. Obisk dr. Schobra v Rimu je bil čin uljudnosti, ker se je hotela Avstrija zahvaliti za podporo v Haagu. Šlo je samo za podpis prijateljske in arbitražne pogodbe.

Stanovanjski fond za oficirje

Beograd, 8. februarja. Nj. Vel. kraj je na predlog ministra vojske in mornarice podpisal uredbu o fondu za gradnjo stanovanjskih poslopij za oficirje in ostale uslužbence vojske in mornarice, kakor tudi za zdravljenje oficirjev in njihovih rodbinskih članov v kopališčih in letoviščih naše države.

Rožnik prodan

Po Ljubljani so se danes razširile govorice, da je Ljudska posojilnica prodala svoje posestvo na Rožniku za 360.000 Din cistercijancem v Stični. Menihi nameravajo na Rožniku zgraditi svoj konvik.

Nesreče in nezgode

Ljubljana, 8. februarja. Včeraj in danes so pripeljali v ljubljansko bolnico več žrtev nesreč ter nekega samomornega kandidata. Samomornec je hišnik Henrik U. iz Ljubljane. Mož si je včeraj prerezal žile na nogi. Našli so ga v mlaki krvi njegovo stanje je kritično, ker je izgubil precej krvi. Vzrok samomora ni znan. Ko so ga vprašali, zakaj se je hotel usmrtiti, je dejal, da je to njegova stvar.

Rafael Kovačič, 16 letni posestnikov sin iz Blok pri Logatcu, je zašel z levo roko v slamoreznicu, ki mu jo je precej poškodovala. Težke opekline po vsem telesu je zadobil Marijan Černivec, 11 letni posestnikov sinček iz Vodic pri Kamniku, ki je zvrnil nase lonce vrelega mleka. — Primož Čičman, kurjač mestnega vodovoda, je pri delu tako nesrečno padel, da st je zlomil desno nogo. — V rudniku se je lažje ponesrečil rudar Alojzij Pintar, doma iz okolice Zagorja. Zadobil je poškodbe na glavi in rokah.

Drnhiž z vseh strani

Pariz 8. febr. V Parizu je zapadel visok sneg.

London, 8. februarja. Po daljši dobi lepega vremena je nastopil po vsej Angliji hud mraz s snežnimi viharji. Včeraj je bila v Angliji najnižja temperatura v letosnih zimih.

London 8. febr. V Angliji je zapadel mnogo snega in je nastaj v več krajih silen mraz.

Zračna pošta med Amsterdamom in Batavijo

Batavia, 8. februarja. AA. Dosedanji poskusi poštne letalske službe med Amsterdamom in Batavijo so se obnesli ter opravičujejo uvedbo rednega poštnega prometa.

Nagrada za izsleditev generala Kutjepova

Pariz, 8. februarja. V preiskavi zadeve generala Kutjepova ni zaznamovati nobenega napredka. Policija zasleduje sledove za izgnanim generalom proti Belgiji. »Petit Parisien« poroča, da so prijatelji generala Kutjepova zvišali nagrado za njegovo izsleditev na 500.000 frankov.

Vreme v dravski banovini

Ljubljana, 8. febr. Davi je v ljubljanski okolici bila slana. Povsod je bilo oblačno, le v okolici Kotoribe in Prekmurju je snežilo, dočim je bilo na Notranjskem jasno. Barometer se je dvignil za približno 10 mm nasproti zadnjemu nizkemu stanju. Jutranja poročila javljajo naslednje vremenske stanje:

Gorenjsko: Bohinjska Bistrica 0 C, oblačno, snega 15 cm; Kranjska gora —2 C, oblačno, snega 30 cm; Jesenice 0 C, oblačno; Trzinč +3 C, oblačno; Kamnik +1 C, oblačno; Ljubljana +1 C, oblačno.

Stajersko: Celje +4 C, oblačno; Maribor +4 C, oblačno; Dravograd +2 C, oblačno; Ljutomer +2 C, oblačno; Prekmurje: Kotoriba —1 C, snežilo.

Dolenjsko: Brežice + C, oblačno; St. Janž na Dolenjskem +3 C, oblačno; Novo mesto +2 C, oblačno; Kočevje +3 C, oblačno.

Notranjsko: Rakek —3 C, jasno.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 22.79, Berlin 13.56, Bruselj 7.9102, Budimpešta 9.9261, Curih 1905.9, Dunaj 799.18, London 276.19, Newyork 56.65, Pariz 222.63.

INOZEMSKA BORZA.

AA Curih: Beograd 9.1275, Pariz 20.30, London 25.18875, Newyork 517.75, Bruselj 72.18, Milan 27.105, Madrid 68, Berlin 123.70, Dunaj 72.91, Sofia 3.745, Praga 15.395, Varsova 58.075, Budimpešta 90.56, Bukarešta 3.08.

Minister Demetrović o zvezah z Madžarsko

Zboljšanje gospodarskih zvez med Madžarsko in Jugoslavijo je pogoj za sodelovanje v evropski skupnosti

Budimpešta, 8. febr. AA. »Pest Naplo« priobčuje intervju z jugoslovanskim ministrom za trgovino in industrijo Jurjem Demetrovićem. Jugoslovanski minister za trgovino naglašja med drugim, da se razvoj gospodarskih stikov med Madžarsko in Jugoslavijo vztrajno popravlja in pogloblja. Opiraje se na statistične podatke ugotavlja, da je iz njih razvidno, kako postala izmenjava blaga med obema državama čim dalje živahnjejša in da se kaže čim dalje jasnejša težnja, da se potom vzajemnega sodelovanja podpro gospodarske

vrednote. To realno zblíževanje je treba pozdraviti tudi zato, ker je izraz interesov obeh držav in ker je imperativna potreba in pogoj za gospodarsko sodelovanje v evropski skupnosti. Temu cilju mora biti podrejena vsa gospodarska politika, ki postaja na ta način pogoj ne samo za poglobitev medsebojnega gospodarskega sožitja, temveč tudi za učvrstitev ostalih stikov. Osebnih stikov ter inicijativ gospodarskih krogov v obeh državah bodo mogli roditi v tem pogledu le srečne rezultate.

Dr. Beneš o zunanji politiki ČSR

Češkoslovaška hoče delati za skupnost držav v srednji Evropi, ki bo prvi korak k panevropski zvezi

Praga, 8. februarja. V debati o repariacijah, ki se je vršila v senatu, je zunanji minister dr. Beneš na kritiko svojega ekspozice izjavil, da je bila stvarna, pri čemur je povdarjal, da temelji češkoslovaška politika na preprčanju pretežne večine prebivalstva, zlasti glede na prijateljstvo s Francijo. Toda tudi brez te zveze ne bi mogla nobena vlada nastopati drugače, kakor je sedanja. Dr. Beneš je z zadovoljstvom ugotovil, da Češkoslovaška nikoli ni imela resnih konfliktov z Nemčijo, da se je zblížanje z Avstrijo nesorčilo in da se je zblížanje

nie z Madžarsko poskusilo. V politiki Češkoslovaške od njene ustanovitve dalje ni ničesar, kar bi bilo v nasprotju z današnjo politiko sprave, z evropskim mirom in z demokracijo. Mala antanta danes nima več one ostrosti, ki jo je imela, kakor se je mislilo, ob svojem nočetku v takratnih razmerah kot obrambni faktor proti ekspanziji gotovih krogov na Madžarskem. Češkoslovaška hoče odkritosrečno in sistematično delati za novo zajednico malih držav v srednji Evropi, ki bo pomenila le prvi korak in prvo etapo resnični panevropski državi.

Agrarna reforma v Albaniji

Kralj Zogu hoče izvesti agrarno reformo, da bi oslabil vpliv begov

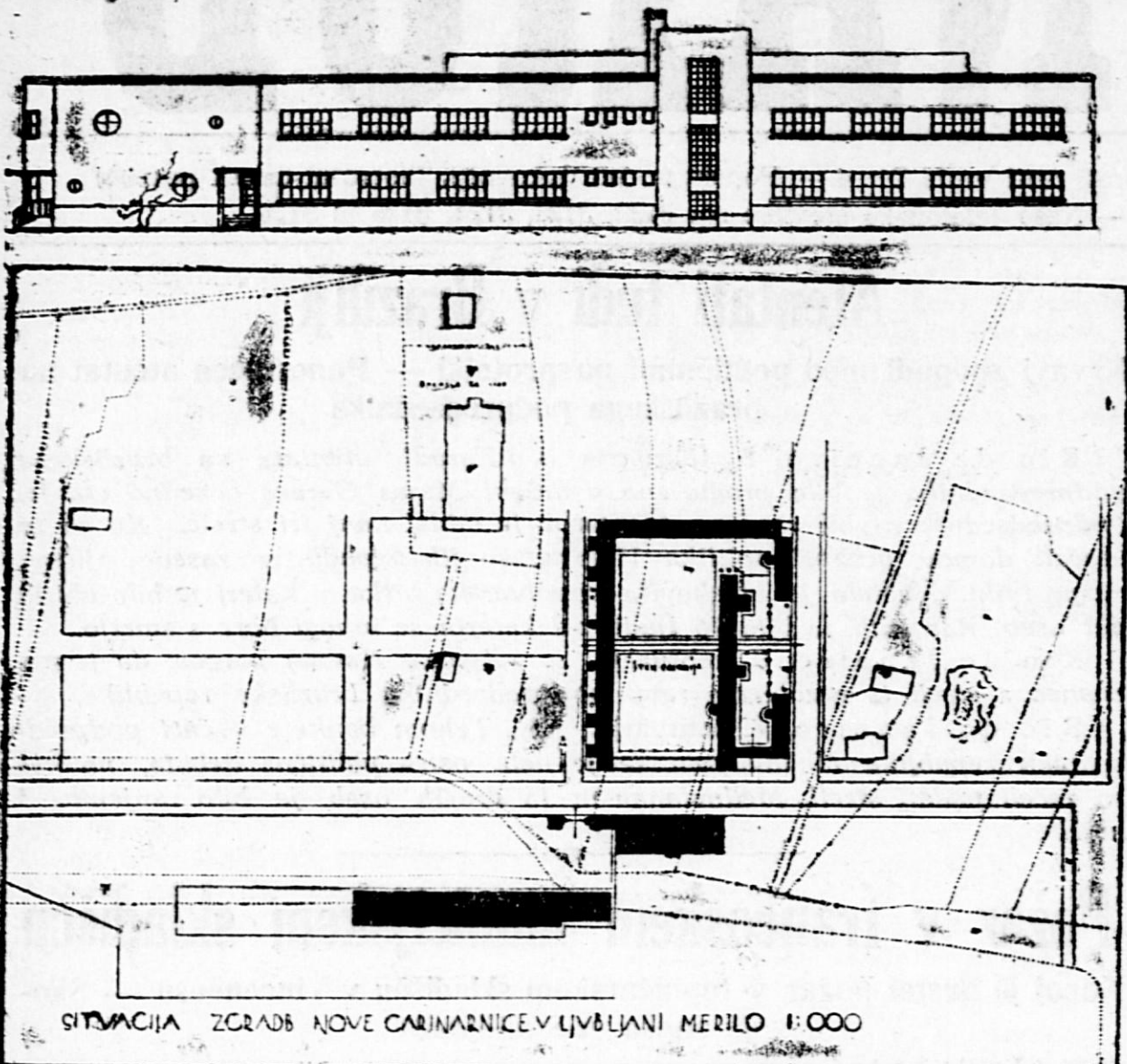
Beograd, 8. februarja. M. Iz Tirane poroča, da se vrše zadnje dni obilne priprave za izvedbo agrarne reforme. Ni še jasno, kdaj in s kakimi sredstvi bo izvedena albanska agrarna reforma, vendar pa forsira albanska vlada zbiranje potrebnega materiala in izvedbo tehničnih del. Zdi se, da si hoče kralj Zogu z izvedbo agrarne reforme zopet pridobiti popularnost v širokih množicah naroda, na drugi strani pa ga vodi pri tem želja, da bi oslabil albanske bege, ki so njegovi glavni in najnevarnejši nasprotniki. Problem agrarne reforme ustvarja v Albaniji zelo napeto atmosfero in predstavlja najdelikatnejše vpraša-

nje. Zakonski načrt je že izdelan in bo v najkrajšem času predložen tiranskemu parlamentu. Glavno skrb povzroča albanski vladi finančna stran agrarne reforme. Vršila so se že pogajanja z italijanskimi bančnimi krogi za zaključitev večjega posojila za izvedbo agrarne reforme, vendar pa so upanja na uspeh teh pogajanj zelo mala, ker postavljajo Italijani izredno težke pogoje. Istočasno je bil predložen albanskemu državnemu svetu pravilnik o osnovanju agrarne banke. Ta pravilnik je skoraj doledna kopija pravilnika naše agrarne banke.

Nova ljubljanska carinarnica

Carinarnica s skladišči in stanova ijsko kolonijo bo stala okrog 20 milijonov in bo zgrajena med Dovozno in bodočo Vilharjevo cesto

22. NO. JUC.

Ljubljana, 8. februarja.

Vprašanje zgraditve nove carinarnice, ki bo odgovarjala vsem zahtevam moderne prometne, je bilo v Ljubljani že več let pereče. Dosedanji prostori carinarnice ob glavnem kolodvoru so namreč premajhni in pretesni. Zato se je vprašanje nove carinarnice že dolgo ventiliralo. Že lani smo poročali, da je bil končno med carinarnico, železnico in v poštev prihajajoči faktorji dosežen sporazum glede zgraditve nove carinarnice. Lani 11. aprila je bil dosežen sporazum glede situiranja novih carinskih objektov.

Kje bo stala carinarnica

Za novo carinsko poslopje je bilo potrebno primerno zemljišče. Prva slika kaže, stavbišča, kjer bo zgrajena carinsko poslopje, skladišča in tudi stanova ijska kolonija za carinske uslužbence.

Novi carinski objekti bodo zgrajeni na zemljišču med Dovozno in bodočo Vilharjevo cesto. Sedanja Vilharjeva cesta se namreč preloži za približno 40 do 50 m. Točneje povedano je to zemljišče med Dovčevo hišo in zasilno bolnico (bivša bolnica za kolero). Sedaj so tam naslanjani orožniki. Poslopja bodo zgrajena tako, da bodo v skladu s prometno železniško službo in z regulacijskim načrtom za severni del Ljubljane.

Notranjost carinarnice

Kot rečeno, bo zgrajenih več poslopij. Glavno bo seveda upravno poslopje nove carinarnice, katerega pročelje vidimo na drugi sliki. Upravno poslopje bo enonadstropno ter podkleteno. Glavni dohod v zgradbo bo z bodočo Vilharjevo ceste, oddelki za poslovanje s strankami bodo v pritličju v veliki dvorani. V pritličju bo tudi mestna kontrola, laboratorij, oddelki za posrednike, garderoba itd. V prvem nadstropju bodo večina prostori za urad, ki nimajo toliko opravka s strankami, tako knjigovodstvo, carinski muzej itd., v kleti pa arhiv, umivalnica, stranišča, tresor s predprostorom in sobo organa finančne kontrole, dočim bo srednji del kleti rezerviran za centralo kurjave in premo.

Na eni strani glavnega ulova na carinsko dvorišče bo dohodarstveni urad s tehniko, na drugi pa javno stranišče.

Druga poslopja

Poleg upravnega poslopja zgrade tudi obširna pokrita carinska skladišča. Skladišča bodo moderno urejena, imela bodo na strani carinskih tirov 4 m široko rampo za skladenje težkih tovarov. V skladiščih bodo prostori za carinske uradnike, skladiščnika, finančne organe, uradnike dohodarstvenega urada itd.

Zelo važna je tudi zgradba stanovanj za carinske uslužbence. Carinska uprava zahteva 40 stanovanj in sicer 10 trosobnih in 30 dvosobnih. Stanovanjski blok bo ločen od carinarnice ter bo stal na zemljišču severno od bodoče Vilharjeve ceste, kakor nam kaže načrt. Stanovanjske hiše bodo sicer zidane strnično, vendar pa tako, da bo na vsaki dve stanovanji eno stopnišče. Ob bodoči Vilharjevi cesti bo kolonija zaključena z arkadami.

Železniški objekti se umaknejo

V zvezi z zakladijem vseh teh prostorov, to je zgradbe carinarnice, skladišč in stanova ijske kolonije, bo potrebno prestaviti razne železniške objekte. V smislu dogovora je bilo sklenjeno, da se prestavi klančine (nakladalne rampe) s sedanjega mesta bolj proti zapadu, vozovne telitnice s sedanjega mesta ob stari nakladalni rampi k novi rampi, istotako tudi oja žerjave. Prestavitvi bo treba tudi vagonске delavnice s sedanjega mesta proti zapadu, na prostor, kjer je sedaj vagonska delavnica,

pa pride novo projektirano carinsko skladišče, odnosno carinska klančina.

Tlakovanje cest

V zvezi z gradnjo novih carinskih poslopij bo treba seveda tudi preurediti in tlakovati nekatere ulice. Kakor za carinska poslopja, tako je bil tudi za tlakovalna dela v načelu odobren tozadevni načrt, iz katerega je razvidno, da se bodo tlakovale sledeče ceste in ulice:

Vilharjeva cesta v izmeri 12.265 kv. m, Gosposvetska cesta do železniškega prelaza v izmeri 5060 kv. m, Smartinska cesta (Kette - Murnova) cesta v izmeri 4080 kv. m, Masarykova cesta od Resljeve do Kette - Murnove ceste v izmeri 5610 kv. m, Resljeva cesta od Komenskega ulice do Masarykove ceste v izmeri 4300 kv. m in carinsko dvorišče nove carinarnice v izmeri 4100 kv. m.

Vsega skupaj se bo tlakovalo 35.415 kv. m ceste. To pomeni skoro polovico tlakovanih del, kar jih je bilo izvršenih v Ljubljani od 1. 1921 do 1930. V tem času je bilo namreč v Ljubljani tlakovanih 70.762 kv. m. Tlakovati bi se morale še tudi druge dovozne ceste, tako Ahacijeva, Vidovdanska, Vrhovčeva, Škofja in del Sentpeterske, žal pa je zaenkrat niso v proračunu. Vse omenjene ceste se bodo večinoma tlakovale s kockami, najbrže pride v poštev granitni drobnji tlak ali pa srednje kocke, ki bi se zalile z asfaltom.

Stroški

Stroški za nove zgradbe in tlakovalna dela so proračunani na okroglo 20 milijonov Din. Stavbe same bi veljale okoli 12 milijonov Din, tlakovanje cest pa nad 8 in pol milijona Din. Za ta dela se porabi posebni kaldrinski fond mestne občine ljubljanske, obenem pa bi morala mestna občina zasigurati posojilo za izplačilo približno 11 in pol ali 12 milijonov Din. Kaldrinski fond mestne občine znaša namreč okoli 6 in pol milijona Din.

Načrte za novo carinarnico in ostale zgradbe je izdelal mestni gradbeni urad. V načelu je bil ta načrt že odobren, vendar pa je treba počakati do končnoveljavne rešitve, ki spada v kompetenco treh ministrstev in sicer finančnega, gradbenega in prometnega. Kdaj se bo začelo graditi, se še ne more točno reči, govori se pa, da najbrž že letošnji pomlad. Gradbeni dela bodo predvidoma trajala tri leta.

Z novo carinarnico bo Ljubljana nedvomno mnogo pridobila, ustreženo bo z njo zlasti trgovcem in gospodarstvom krogom sploh, na drugi strani bo pa z zgradbo novih stanova ijskih hiš stanova ijska beda zopet znatno zmanjšana.

Beda v Ljubljani

Ljubljana, 8. februarja. Rdeči križ se je po prevratu razširil po vsej Jugoslaviji. Po zadnjih pravilih iz 1. 1926 je v Beogradu glavni odbor, v vseli državi pa 4 lokalni odbori, ki snujejo svoje krajevne odbore. V Jugoslaviji imamo 900 krajevnih odborov, ki štejejo skupno okoli 45.000 članov. V Pomurju je organiziranih 2500 šol z 8000 razredi in 250 tisoč člani.

Tej veliki družini pripada tudi ljubljanski krajevni odbor, ki šteje letos že blizu 700 članov.

Upravni odbor je imel lani 18 sej, opravil zapisnik pa izkazuje 350 števil, dočim jih je imel predlanskim 60. Odbor je priredil naslednje prireditve: dan Rdečega križa, družabni večer v Zvezi, dva samaritanska tečaja ter Miklavžev sejem.

Pri mladini je treba začeti. Vzrastiti mora duševno in telesno zdrav rod, brez grjen z ideali solidarnosti, skupnosti, medsebojne pomoči in ljubezni do vsega lepega in plemenitega. Zavedajoč se te velike na-

loge je priredil krajevni odbor na Trati v Poljanski dolini ferijalno kolonijo za 30 dečkov in starosti od 9 do 12 leta iz ljubljanskih osnovnih in srednjih šol. Letošnje počitnice namerava krajevni odbor prirediti dve koloniji: za dečke in deklice.

Krajevni odbor je prejel mnogo prošnje ljubljanskih revežev za denarno podporo. Sestavil je listo najpotrebnejših ter jih povabil v Sentiakobsko šolo, kjer je razdelil med 60 revežem 15.000 Din. Pozneje je nakazal 19 revežem še 3000 Din.

Lani je poteklo 10 let, odkar je bila ustanovljena Liga Rdečega križa v Parizu. Njen namen je zabrisati strašne vojne posledice ter ustvariti narodom normalne življenske razmere. Ona stremi za tem, da zraste zdrav in krepak človeški rod, ki bo živel srečno in zadovoljno.

Enake želje imamo vsi — pravi tajniško poročilo — ki smo se združili pod zastavo Rdečega križa. Tudi v naši beli Ljubljani je mnogo bede. Koliko družin strada in prebiva v vlažnih in zadušnih kletnih stanovanjih ali razpadajočih barakah. Otroci teh družin propadajo duševno in telesno v nežni mladosti. Naša naloga je, da jih rešimo pogina. Več tisoč članov mora šteti naša človekoljubna organizacija, da bo mogel ljubljanski Rdeči križ nuditi revežem moralno in gmotno podporo.

Modistinja Fani Brilli

se je preselila na Poljansko cesto 20 in se priporoča cenjenim damam

Reprezentančni ples naših akademikov

Drevi se bo vršil IV. reprezentančni ples v veliki dvorani »Uniona«. Kakor vsi akademski plesi doslej, je tudi letošnji pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra. Častni dobiček te elitne prireditve je namenjen akademskim strokovnim knjižnicam, ki so skoro vse še pomanjkljive in pa dobredelnim ustanovam slušateljev ljubljanske univerze, s pomočjo katerih študira na našem kulturnem žarišču več siromašnih dijakov.

Ples prireja študentski vseh fakultet univerze. Lična in originalna vabila so bila tiskana po načrtu, ki ga je izdelala učenska arhitektka Plečnika gđ. Suklje.

Akademski mladina poseba rada in redno druge prireditve, danes pa vabi vse svoje prijatelje na svojo reprezentančno že tradicionalno prireditev, zlasti pa vse svoje nekdanje tovariše starševine. Ljubljana naj pokaže z obilnim posetom, da se zaveda, da je univerzitetno mesto.

Za prvovrstno muziko in zabavo bo skrbel 11 moč broječ Jonny-jazz. Oficialni sprejem gostov je od 20.30 do 21.30 ure. Vabila je pripravil odbor razposlal, če ga kdo pomotoma ni dobil, naj reklamira pri vratarju na univerzi. Vse priprave za prireditev vrše akademski sami pod vodstvom častnega akademskega komiteja, ki mu načeluje bančica ga. Ela Sernečeva in dvorna dama Franja Tavčarjeva.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefovce grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno, milo iztrebljenje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefovca voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake nepravilnosti. »Franz Josefovca voda se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah ter špecerijskih trgovinah.

Bogato založen trg

Ljubljana, 8. februarja.

Letos ljubljanski trg menda še ni bil tako bogato založen z živili kakor danes. Zelenjave je bilo v izobilju. Domači radič so kmetice prodajale po 1.50 Din merico, pozneje celo po 1 Din, motovilec po 1 Din, pozneje po 0.75 Din merico. Krompirja je bilo na trgu le nekaj voz. Cene so neizpremenjene. Prvič letos je bila na trgu rekordna množina jajc. Ker je nastopila stagnacija v izvozu jajc, skušajo mnogi izvozniki blago prodati na domačih trgih. Tako je danes neki izvoznik iz Bosanske Gradiške pripeljal na trg kar tri velike zaboje lepih bosanskih jajc, na debelo jih je prodal po 0.75 in celo po 0.50 Din komad. Na drobno jih je ponujal po 1 Din. Zaradi velike množine so cene jajcem danes mglo padale. Sprva je bil komad najboljši kakovosti po 1 Din, proti poldnevu pa že po 0.75 Din. Tudi domači jajci je bilo na trgu mnogo.

Tudi perutnine je bilo na trgu mnogo. Kokoši so prodajali po 30 do 40 Din, piščance, katerih je bilo malo, po 20 do 25 Din komad. Domače pitane gosi so ponujali po 80 do 120 Din komad.

Sadni trg je bil dobro založen z lepimi domačimi jabolkami, katere so ponujali po 4 do 8 in kg. Druga sadija na domačem trgu ni bilo.

Betty Balfour

v filmu razkošja, plesa, lepih žen, ljubezni in uživanja!

Čar šampanjca!

Pri vseh predstavah se brezplačno razdeljuje pristani šampanjec iz slomite kleti

Klotar Bouvier!

Senzacija in novost!

Predstave danes ob: 4., četrti na 7, pol 8. in 9. uri — jutri ob: 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri!

KINO „DVOR“

TEL. 2730

Ljubiteljem živali

Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani je zbralo mnogo materiala, ki jasno dokazuje, da je položaj živali, ki prihajajo v stik s človekom ali so celo v njegovi oblasti, še vedno eden in isti: za živali le prečesto poln nerazumevanja, prekomernega izkoriščanja in trpinčenja, a za človeško dostojanstvo skrajno ponižujoč. Seveda ta pavšalna obdolžitev ne velja za mnoge dobrosrčne ljudi, pač pa za ogromno število onih, ki se ne zavedajo ali nečejo zavedati naravnost zločinskega značaja svojega postopanja z živalmi.

Slovensko društvo za varstvo živali radevolje in s hvaležnostjo priznava trud in požrtvovalnost mnogih, ki so skušali temu zlu odproči, v prvi vrsti vsekakor dobrim vzgojiteljem naše mladine. Zalobog, da je bil njihov trud le prečesto kronan s prepričljivim uspehom. Radi začasnega nedovoljnega uspeha pa nikakor ne smemo postati malodušni ter se udati popolnoma napačnemu nazoru, da se ne da ničesar doseči. Baš nasprotno: svoje delo v tem pravcu moramo podvojiti, potrojiti in — uspeh gotovo ne bo izostal.

Zato je Slovensko društvo za varstvo živali sklenilo, da v poživitev in podkrepitev tega stremjenja naprosi tem potom vse ljubitelje živali, da mu blagovolijo pisмено sporočiti svoja mišljenja in predloge, kako, kje in kdaj bi se dala predmetna akcija vršiti z večjim uspehom.

Vse predloge bo društvo hvaležno upoštevalo, najboljšo bo skušalo tudi objaviti najširši javnosti. Pismene pošiljke je naslavljati na Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani, Poljanska cesta 59.

Prosveta

Drama

Začetek ob 20.

Sobota, 8.: Za ljubezen so zdravili. Izv. Nedelja, 9.: ob 15. Pogumni Tonček, mladinska predstava. Izven.

Ob 20. Cvrček za pečko. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 10.: Don Carlos. D. Torek, 11.: Cvrček za pečko. C.

Sreda, 12.: Drugo presenečenje v ljubezni in Prisljena ženitev. Gostovanje francoske drame »La petite scene«. Izven.

Četrtek, 13.: Prijatelji postave. Noč, dobra svetovalka. Komedia tistega, ki se je poročil z nemo ženo. Gostovanje francoske drame »La petite scene«. Izven.

Petek, 14.: zaprto.

Nedelja v ljubljanski drami. Popoldne ob 15. uri bo prva repiza Spicardjeve mladinske igre »Pogumni Tonček« v režiji prof. Šesta. »Pogumni Tonček« je jako primerna in zabavna igra za našo mladino. Pri predstavi sodeluje vojna muzika in tudi balet. — Zvečer ob 20. uri pa se ponovi čustvena komedija »Cvrček za pečko« v režiji g. Cirila Debeveca. Za večerno predstavo veljajo znižane dramske cene.

Repertoar pariške drame »La petite scene«, ki gostuje v ljubljanskem dramskem gledališču v sredo, 12. t. m. in v četrtek 13. t. m. Prvi večer je posvečen zgodovinski drami in sicer izvajajo: Marivaux: »La seconde surprise de l'amour« (Drugo presenečenje v ljubezni), Moliereovo komedijo »Le mariage forcé« (Prisljena ženitev) Drugi večer pa je posvečen moderni francoski drami. Izvajajo se sledeča dela: Courteline: »L'ami des loirs« (Prijatelj postave), da-je Houville: »La nuit porte conseil« (Noč, dobra svetovalka) in Anatole France: »La comédie de celui qui épousa une femme muette« (Komedija tistega, ki se je poročil z nemo ženo). Uprava opozarja, da so vstopnice za ti dve gostovanji že v predprodaji v operni blagajni. Cene za obe gostovanji so nekoliko višje od običajnih opernih cen, vendar pa za četrtino nižje, kakor so bile iz prvo francosko gostovanje »Comédie Française«.

Opera

Začetek ob pol 20.

Sobota, 8.: Grofica Marica, opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

NOGAVICE z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejše!

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Često že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranskih zob, ako se uporablja posebno izdelano ščetkico za zobe. Ostanke jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljitejša s Chlorodont ščetko. Tuba Din. 8.—, velika tuba Din. 13.—, četkica za zube Din. 20.—. Leo-Werke A.-G., Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: Tvorcnice Zlatorog, Maribor. 7

Nedelja, 9.: ob 15. Rigoletto. Gostovanje gospe Tinke Vesel-Polka. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven.

Ob pol 20. Tičar, opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 10.: zaprto. Drevi se poje Kalmanova »Grofica Marica«. Priljubljena opereta je v zadnjih petih letih zavojevala s svojo vsebino in ognjevit glasbo nad 750 gledališč. Tudi v Ljubljani je dosedaj med operetami najpopularnejša in največkrat vprijetena. Naslovno partijo poje ga. Poličeva, Lizo ga. Balatkova, Tasila g. Drenovec, Kolomana g. Peček, Populesca g. Povhe, Čeka gosp. Janko itd. Dirigent g. Neffat, režiser gosp. Povhe. Predstava se vrši pri znižanih cenah.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Nedelja na Sentiakobskem odru. Jutri v nedeljo 9. februarja ob 20.15 ponavlja Sentiakobski oder velezabavno burko »Pred poroko«, ki vzbuja vsled svoje silno humorne vsebine smeh in zopet smeh. V odlično vlogo igra priljubljeni komik Sentiakobskega odra g. Lavrič. — Vstopnice se dobe v trgovini g. Miloša Karničnika in na večer predstave od pol 20. ure pri gled. blagajni. Cenjene posetnike prosimo, da že v predprodaji kupijo svoje secede, da ne bo navala pri večerni blagajni.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 8. februarja 1930, katoličani: Janez, pravoslavni: 26. januarja, Ksenofont.

Jutri: Nedelja, 9. februarja 1930: katoličani: Polona, pravoslavni: 27. januarja, Jovan Zl.

DANASNJE PRIREDITVE.

Drama: Za ljubezen so zdravili. Opera: Grofica Marica. Kino Matica: Brezbožno dekle. Kino Ljubljanski dvor: Čar šampanjca. Kino Ideal: Vražji kapetan. Planinski ples na Taboru. IV. reprezentančni ples v Unionu. Obrtni ples v Kazini.

PRIRREDITVE V NEDELJO.

Drama: ob 15. Pogumni Tonček, ob 20. Cvrček za pečko. Opera: ob 15. Rigoletto, ob pol 20. Tičar.

Kino Matica: Brezbožno dekle. Kino Ljubljanski dvor: Čar šampanjca. Kino Ideal: Vražji kapetan. Film ZKD: Morje Ob 11. v Matici. Sentiakobski gledališki oder: Pred poroko.

Lutkovno gledališče na Taboru: ob pol 16. Gasperjev junaški čin.

Nogometna tekma Ilirije-Maribor na igrišču Ilirije.

DEZURNE LEKARNE.

Bahovec, Kongresni trg, Ustar, Sv. Petra cesta, Hočevar, Sp. Šiška.

Bohemi večer SK Ilirije

dne 15. februarja v Unionu

Prireditve SK Ilirije, sportne ali družabne, že od nekdaj slove po svoji privlačnosti. Naj omenim samo njen vsakoletni »hausbald«, ki je postal že tradicija, njene Miklavževe večere ter Silvestrovo, kjer je vsako leto zabava na višku, kjer vlada prekipeljavno veselje. Krona vseh prireditvev pa je nedvomno njena vsakoletna inškerada. Že predlanskim je vzbudil spornost karneval SK Ilirije splošno pozornost, lanskega reduta v cvetju pa je bila najelegantnejša prireditvev cele sezone. Letos je Ilirija sklenila, da priredi bohemski večer v Unionu. Zdi se in vse kaže, da bo ta družabna prireditvev prve vrste v Ljubljani. Že deviza je posrečena: bohemi! To pomeni eno noč nepriljudne, domače zabave ob zvokih izvrstnega Merkurjevega dancinga, benda, noč vselega rajanja, sestanek vseh bohemovalov in onih, ki so dobre volje. Cela internacionala se bo zbrala na Iliriji: zastopani bodo vsi narodi. Prijavljeni so za mošci iz Konga, ruske baletke, vročekrvne Spanke, Indijanci, maharadže in odalske itd. Posebno senzacijo obetajo slikovite skupine. Groteskne maske, kakršnih Ljubljana še ni videla. Sprevod mask bo kakor karneval v Nizzi. Zato priletim vsem, ki so dobre volje, da pridejo na bohemski večer SK Ilirije. Za prigrizek je poskrbljeno, točila se pa bo izvrstna kapljica.

Pomnite torej in ne pozabite! Vaša deviza je bohemski večer SK Ilirije v Unionu dne 15. februarja!

Slovenec o tragediji prestolonaslednika Rudolfa

Ubil ga je s šampanjsko steklenico zaročenec in ožji sorodnik grofice
Večere, Baltazzi

Ljubljana, 8. februarja.

Pred tednom dni smo prejeli dopisnico sledenjo vsebine: P. n. — V št. 19 vašega cenjenega lista ste priobčili članek »Mayerlinška tragedija«, v katerem so pa nekatere netočnosti. Kot bišvi gojenec Terezijana na Dunaju sem bil sošolec Henrika Baltazzija in visokošolski kolega in najboljši prijatelj kneza Elemerja Lonyay, drugega moža princezine Stefanije. Zato vam morem dati o mayerlinški tragediji precej pojasnil in dopolnil. V tej zadevi se bom zglasil osebno v vašem uredništvu ... itd.

Pisec teh vrst je doma iz Krškega ob Savi in menda edini še živeči Slovenec, ki je imel priložnost občevati s posrednimi ali neposrednimi junaki mayerlinške tragedije, ki je bila do prevrata zagonebna tajna, danes je pa več ali manj pojasnjena. O tej tragediji je napisal že več knjig, od katerih vsaka po svoje tolmači vzroke in potek nasilne smrti avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa in njegove ljubice Večere. Razumljivo je, da je pisec poročil o mayerlinški tragediji vodila ne samo resnično ljubezen in objektivnost, temveč v veliki meri tudi bujna fantazija. Zato je v vseh doslej objavljenih knjigah o mayerlinški tragediji tudi mnogo izmišljenega, opešane in potvorenega. V vsaki je pa tudi nekaj resnice, tako da si človek, ki je imel še pogled v razmere tako žalostno propadlega bivšega avstrijskega dvora, lahko ustvari objektivno sliko o tragediji v Mayerlingu.

Uredništvo je sprejelo z veseljem gošpoda iz Krškega, ki je v stanu dati avtentične podatke o mayerlinški tragediji, tem bolj, ker je zaradi nekdanjega visokega socialnega položaja imel priložnost čepati pri virih in ne morda v potvorenih arhivih, ker je bil prijatelj glavnega junaka Baltazzija in ker se zde končno izjave o tej aferi od vseh doslej objavljenih še najbolj odgovarjajoče resnici.

Kdo je bil Baltazzi

Izven vsakega dvoma je, da je bil v neposredni zvezi z Rudolfovo materjo Henrik Baltazzi. Vsi, ki so objavili spomine ali podatke o tragediji v Mayerlingu, so si edini v tem, da je Rudolfovo smrt povzročil Baltazzi. Nasprotujejo si samo v vzrokih in načinu njegovega dejanja. Kdo je bil torej Henrik Baltazzi?

Bil sem šolski tovariš Baltazzija in sem se zanimal za njegovo pokolenje pripoveduje gospod iz Krškega. Predvsem je treba ugotoviti, da Baltazzi nikakor ni bil italijanskega pokolenja, čeprav zveni njegovo ime italijansko.

Baltazzi so orientalisti, baltičske pokolenja. To so bili bogati trgovci. Oče Henrika Baltazzi je bil najbogatejši trgovec v Carigradu. Po verodostojni poti bili mohamedani, pred stoletjem so pa prestopili v grško-ortodoksno cerkev.

Baltazzi je oče se je preselil iz Carigrada na Dunaj. Trgovino je opustil, denarja je imel dovolj. Živel je s svojo družino zelo razkošno. Imel je najlepše konje in bil odlični sportnik. Ravno tako seveda njegov najmlajši sin Henrik — glavni junak mayerlinške tragedije. Kakor znano, so imeli na dunajski dvor dostop samo aristokrati, plebejci, ki se jim je posrečilo dobiti stike z dvorom so bili maloštevilni. Med temi so bili tudi Baltazzi. Dvorski aristokrati so bili tudi sportniki in ko so videli, da družina Baltazzi uspešno konkurira z njimi tako z razkošjem kakor s čistokrvnimi konji, se niso branili, da so Baltazzi dobili dostop na dvor, kjer so kmalu igrali važno vlogo. Z denarjem je bilo mogoče tudi v tistih, čisto aristokratskih časih prodreti na dvor, kjer so gotovo najbolj pazili na to, da se v aristokracijo ni mešalo plebejstvo. Baltazzi so seveda z dostopom na dvor dobili tudi aristokratske naslove. Prvotno so se pisali pravzaprav Baltadzi, kot plemiči so pa izpomenili to orientalsko ime v Baltazzi.

Baltazzijev značaj

Vzroki mayerlinške afere bodo bolj razumljivi, če upoštevamo značaj Henrika Baltazzija, ki je umoril Rudolfa in Večero. Po zunanosti je bil Baltazzi srednje

velik in izredno lep človek. Imel je poseben lepe plave oči in krasno postavo. Bil je, skratka, idealno lep mož. Ze njegova zunanost je premagala vse ovire in omehčala srce tudi najbolj zakrknjene aristokratije. Vsi so ga ljubili in ga občudovali. Izredno lepa Baltazzijeva zunanost sama bi pa še ne mogla biti vzrok smrti prestolonaslednika Rudolfa in baronice Večere. Vzrok tragedije je prav za prav Baltazzijeva notranost, njegov značaj, njegovo samoljublje, maščevalnost, pogum in drznost. Bil je po značaju pač orientalec. Prestolonaslednik Rudolf je bil znan lahkoživec, moralno popolnoma pokvarjen človek in velik ljubitelj nežnega spola. Vsaka, ki mu je bila všeč, se mu je morala udati ne glede na to, ali je bila zaročenka, žena ali devica. Rudolf je prišel zaradi svojih ljubavnih afer v konflikt z nešteti zaročenci, zakonskimi možmi, ženami in ljubki, toda afere so potlačili tako ali tako in Rudolf je živel po svoje dalje, kakor se mu je ljubilo. Končno je hotela usoda, da se mu je zahotelo po — baronici Večeri, ki je bila Baltazzijeva zaročenka. To ga je stalo življenje. S tem, da je začel ljubavno razmerje z Večero, je zadel ob samoljublje, maščevalnost, pogum in drznost mladega Baltazzija. To so bile namreč glavne poteze njegovega značaja. Bil je pa tudi izredno nadarjen in izobražen. Nikoli ni mlatil prazne slame, kadar je govoril, kakor mnogi avstrijski aristokratje. Vedno je zadel žebelj na glavo.

S človekom takega značaja je prišel Rudolf s svojo pohotnostjo v nasprotje. Morda je Rudolf žalil na ta način tisoče moških pred Baltazzijem, toda vsi ti so bili pajaci, ki so jih pomirili z denarjem, s častmi ali kako drugače. Baltazzi ni bilo mogoče podkupiti ali pomiriti. Rudolf in Večera sta morala za svoj greh nasilno umreti. Baltazzi ni upošteval, da ga je žalil prestolonaslednik, sin cesarja velike in tedaj mogočnega absolutistične države.

Baltazzijeve

Baltazzijeve lahko imenujemo vse Baltazzijeve ekstravagančnosti, ki si jih je dovolil že kot deček v Terezijanski akademiji. Značaj človeka spoznaš po načinu njegove reakcije na zunanje dogodke. Baltazzijeve norčije in dejanja, ki jih tu navajamo pričajo najbolje, kakšen je bil njegov značaj in samo človek s tako drznim značajem je mogel pobiti Rudolfa s šampanjskimi steklenicami in revolverjem, samo človek s takim značajem se ni vprašal, kdo je pohotnež, ki mu je zapeljal zaročenko, ali je avstrijski prestolonaslednik ali čestni pometaj.

V Terezijanski akademiji je imel Baltazzi svojo sobo in zasebno prefekta. Z drugimi golenci je prišel v stik le med poukom in med odmor ali pri igri. Gojenec je bil Baltazzi imponiral, ker je bil odprte glave in izredno korajžen. Tedaj je bil gojenec akademije tudi princ asturski, poznejši španski kralj Alfonz XIII. Nekoč sta se Baltazzi in Alfonz sprla. Baltazzi je bil nagle jeze in mu ni bilo mar, da ima opravka z bodočim španskim kraljem. Ni mnogo govoril med prepričim, temveč je stopil k princu in mu prišol tri krepke zausnice ter s tem likvidiral preprič. Alfonz je bil tako presenečen, da se je Baltazziju samo priklonil, rekoč: Hvala lepa!

Baltazzi si je upal oklofutati bodočega španskega kralja in to za malenkostno razžaljenje. To je bil tudi mož, ki si je upal razbiti glavo bodočemu avstrijskemu cesarju za nekoliko večje razžaljenje.

V akademiji je bil pač poučeval profesor Holzinger, katerega oče je bil nekoč profesor na gimnaziji v Ljubljani. Prof. Holzinger je bil živčno bolan in prenapet. Skoro vsak mesec enkrat se je med poukom zamaknil. Postal je bled, gledal je motno in izgubil je popolnoma zavest. Po več minut je bil v takem stanju, kakor bi se mu mešalo. Gojenci so se ga bali in so se sami otrpili od strahu ob takih primerih. Le Baltazzi je stopil pred profesorja Holzingerja in mu kazal z obema rokama osle. Profesor ga v svoji zamaknenosti seveda ni opazil. Nekoč se je pa prezagodil zdrnil, baš v trenutku, ko mu je Baltazzi tik pred nosom kazal osle. Baltazzi ni bil

v zadregi, pač pa profesor, ki se je začel nekako opravičevati.

Nekoč je Baltazzi na vse grlo zakričal v razredu »Hvala bogu!«, ko je bilo korec ure in je sluga pozvonil. Najbrž so si njegovi tovariši mislili isto, toda nihče se ni upal na glas povedati, ko je bil profesor še v razredu. Baltazzi so za ta prestop samo strogo pokarali.

Rudolf je imel pač smolo, da je začel razmerje z baronico, katere zaročenec je bil — Baltazzi. Gotovo je mislil, da bo ta njegova ljubavna afera končala kakor neštete druge pred njo, pa se je zmotil.

Baronica Večera

Baltazzi je imel sestro, ki se je omožila s češkim baronom Večerom. Ta dva sta imela hčerko — baronico Večero, ki je bila torej prav za prav Baltazzijeva nečakinja. Družinski svet Baltazzijev je pa sklenil, da mora Henrik Baltazzi vzeti za ženo svojo nečakinjo, mlado baronico Večero, da se družinsko premoženje z eventualno ženitvijo Večere ne razkoplje.

Prestolonaslednik Rudolf je spoznal 19letno lepo in zapeljivo baronico Večero kot Baltazzijevo zaročenko. Rudolf se je takoj vnel za Večero, ki je bila skrajno lahkoživa, vročkrvna in temperamentna ženska. V dvornih krogih je bila razpita kot prostitutka. Morda je ljubila odkrito in javno, drugi so to delali tajno, zato aristokratom ni bilo po godu in proglasili so jo za ničvrednico. Bila je pač Baltazzijeva. Ljubila je, kakor je hotela in kogar je hotela. Najbrž se je poživžgala na hinavsko moralo svoje okolice.

Rudolf je premišljeval, kako bi se približal Večeri. V tem mu je pomagala grofica Larisch, poročena baronica Wallersee, ki je igrala vlogo zvodnice. Razmerje med Večero in Rudolfov je bilo sprva tajno, kmalu pa javna tajnost in končno javen škandal v aristokratskih krogih. Rudolfova žena Stefanija se je prižigala cesarju Francu Jožetu, cesar sam je bil ogorčen sprčo tega razmerja prestolonaslednika Rudolfa. Poklical ga je k sebi in zahteval, naj nemudoma konča razmerje z Večero. Rudolf je res sklenil, da prekine razmerje z baronico in je očetu svečano obljubil, da bo to storil v najkrajšem času.

Usodni sestanek v Mayerlingu

Rudolf je povedal Večeri, da tako njuno razmerje ne more več dolgo trajati in tu di Večera se je nekako udala v usodo. Sklenila sta prekiniti vse odnose med seboj in se posloviti z ljubavno nočjo v lovskem gradiču Mayerlingu.

Baltazzi je seveda vedel o razmerju svoje zaročenke Večere z Rudolfov. V njem je kipele, čutil se je ponižanega in razžaljenega in vsi, ki so ga poznali, so vedeli, da ne bo ravnusen sprčo tega. Nihče pa najbrž ni slutil, da si bo tako usilno, brez pardona in tako radikalno poiskal zadostnjo. Vedel je za vsak Večerin sestanek z Rudolfov in je iskal samo prilike, da obračuna z obema.

Usodnega dne je Rudolf odpotoval s svojim spremljevalcem grofom Hoyosom v Mayerling, kamor je šla tudi Večera. Sestala sta se, se zaprla v spalnico in hotela zadnjikrat izpiti kupo ljubezni do dna. K razpoloženju so pripomogle tudi številne steklenice šampanjca, ki so kmalu nato igrale tako usodno vlogo. Vse bi šlo po sreči in morda bi razmerje med Rudolfov in Večero z mayerlinško nočjo res za vedno končalo, da ni Baltazzi s svojim spremljevalcem odšel tudi v Mayerling in se skril v gradu ter čakal na trenutek krvavega zadostnjenja.

Mayerling je majhen lovski gradič s tremi velikimi sobami v eni vrsti. V prvi je bila spalnica, v kateri je bil grof Hoyos, v drugi je bila jedilnica, v tretji pa spalnica, kjer se je odigrala tragedija.

Pokolj s steklenicami in samokresi

V ugodnem trenutku je Baltazzi vdrl v Rudolfovo spalnico in začel je pravičati pokolj med Baltazzijem in njegovim spremljevalcem na eni ter Rudolfov, Večero in Hoyosom, ki je med tem prihitel Rudolfov

na pomoč, na drugi strani. Baltazzi je streljal in pograbil šampanjsko steklenico ter z njo razbil Rudolfov in Večeri črepinjo. Rudolf in Večera sta ostala na mestu mrtva, Baltazzi se je maščeval.

Tako je nastala mayerlinška tragedija, ki prav za prav ni tragedija v pravem smislu besede. Tragična smrt prestolonaslednika Rudolfa res ni bila, niti trohice tragičnosti ni v njej. Če bi ne bil prestolonaslednik, bi moral umreti iste ali še sramotnejše smrti že prej, ko je lahko mislilno in brez vesti zapeljal toliko deklet, žen in zaročenk. Kdor se danes spusti v prepovedano razmerje n. pr. z ženo vročkrvnega in drznega moža, mora biti tudi pripravljen, da mu ta mož ob prvi priliki razbije črepinjo. Če bi Večera ne bila ravno Baltazzijeva zaročenka, bi Rudolfov razmerje z njo končalo, kakor vsa druga. Rudolf bi se ohladil in začel bi z drugo, ki bi mu bila všeč. Usoda je hotela, da se je njegova pot križala z Baltazzijevo in to ga je stalo življenje. Danes bi rekli, da je umrl kakor je živel. Popolnoma izmišljene so seveda tudi one verzije o mayerlinški »tragediji«, ki navajajo kot vzrok smrti avstrijskega prestolonaslednika politične motive.

Z VIM-om očistite
Vaše štedilnike
in pa peči!

Šelenburgova ulica

Skrajni čas je že, da se ta najprometnejša ljubljanska ulica spravi v red. Če se bo res v kratkem gradila tod nova tramvajska proga, bomo morali seveda do takrat še potrpeti. Ob suhem vremenu dvigajo vozila po tej ulici neznošen prah. Prvenstvo v tem gre mestnim avtobusom. Naj bi se torej vsaj ta kratka ulica namazala z oljnatim snovjo, ki zadržuje prah, kakor po velikih mestih. Zato mestna občina še ne bo obubožala, saj je še cesta sredi Medvod inpregnirana proti prahu. Asfaltni prah je pa baje pljučam posebno škodljiv in to ulico pasira vsak dan nešteto šolske mladine. Na drugih cestah se pasant še nekako ogne prahu, v tej ozki ulici se pa nimaš kam umakniti in te prah dobesedno zagrne.

Pa še nekaj! Tujci vprašujejo, kdo je bil Schellenburg, da nosi najprometnejša ljubljanska ulica njegovo nemško ime. Ustanovitelj uršulinskega samostana vendar nima, zato, ker je bil bogat, toliko zasluž, da bi se morala ta ulica imenovati po njem, posebno ker nič ne meji na samostansko last. Šelenburgova ulica naj bi se imenovala sedanja Nunska ulica, ki teče tik uršulinskega sveta. Dosedanja Šelenburgova ulica pa naj dobi kako pomembnejše ime, n. pr. Kosovska ulica ali krepkeje kratko Kosovka.

I. N.

Brivnice ob nedeljah

Glede na tozadevni članek dovolite tudi meni nekaj vrstic, gospod urednik.

Nedeljsko delo počiva v brivskih obratkih že približno 11 let, vendar se do sedaj še nihče ni ob to spodtaknil, ker je samo ob sebi umavno, da ima vsak obrtnik, vsak trgovec, vsak uradnik, in sploh vsak človek, ki dela pošteno 6 dni, pravico, da sedmi dan počiva in se posveti svoji rodbini, eventualno, da uredi svoje privatne zadeve. Zakaj bi se ravno brivcu odgovala ta pravica? Kaj on ni človek, kakor so drugi?

Mnenje periferijskega brivca, češ, da je odvisen le od delavstva, katero je samo ob nedeljah prosto, pač lahko ovzrjem s trditvijo, da je dandanes vse delavstvo tako organizirano, da je večina ob sobotah že ob 1 prosti najpozneje pa ob 6. Torej, ako so brivnice ob sobotah odprte do 8. odnošno do 9 zvečer, mislim, da gre lahko k brivcu vsak, kdor hoče. Torej, ako je to veljalo 11 let, ne vem, zakaj bi zdaj ne šlo.

Saj bi se ravno tako lahko gospodinje priboževale češ, v nedeljo mi je zmanjkalo soli ali sladkorja, pa so špicerijske trgovine zaprte, ali pa na pr. šivilji tudi lahko zmanjka 10 cm blaga, pa zato vendar nihče ne more zahtevati, da bi bile manufakturne trgovine odprte.

Ljubljana je športno mesto in ob nedeljah hiti vse ven na hribe ali v naravo, torej kaj naj brivce počne v nedeljo v brivnici? V vseh evropskih mestih v tej stroki počiva ob nedeljah defo, samo Ljubljana naj bo izjema!

Zakon določa, da se mora dati delavcu, ako dela v nedeljo dopolnilno (delati bi faktično le od pol 11—12, ker bi preje ljudje ne prišli) nadomestni počitek nepretrganosti 36 ur! Vajenec v nedeljo ne sme delati! Torej bi po tem takim prišel delavec šole v torek dopolnilno na delo! Kateri gospodar, ki dela z več delavci, more na to pristati? Pomocniki se branijo nedeljskega dela, ker so s sedanjim ureditvijo delovnega časa popolnoma zadovoljni.

Kdo bi delal pri brivskih vdovah, katerih je tudi precej v Ljubljani?

Svetoval bi vsem onim brivskim mojstrom, ki hrepene po nedeljskem delu, da se med tednom, ko nimajo dela, posvetijo lasničarskemu delu, to je izdelovanju cenjenih lasulj za podeželske odre, katere bodo prav lahko prodali, in bi si na ta način črnaršak dimarček prislužili, in bi imeli ves teden delo ter bi ne hrepeli po nedeljskem delu. Skratka, vsak mojster naj med

tednom dela, naj bo ves dan v loži, raj skri, da bo vsak gost dobro postrežen, potem bo imel vedno dosti dela in zaslužka, v redelo pa naj pohiti v naravo, da se naučijo svežega zraka, da bo v ponedeljek zopet zdrav in čil pri delu.

Tudi brivski mojster.

S kulinarne razstave. Z zadoščanjem smo opazovali okusne razstavne izdelke naših kuharskih rokodelcev. Med razstavljenimi jedmi smo opazili tudi mnogo jedil, pripravljenih iz rib s katerimi se baš naša Slovenija lahko ponaša. Da pa se ribarski zakon pri nas res prav malo upošteva, je dokaz to, da smo videli tudi nekaj ribjih specialitet, ki spadajo strogo pod ta zakon. Radovedni smo, kdo so oni ribiči, ki si laste pravico prezirajo predpise celo s tem, da javno razstavljajo svoje pregreške. — Ribič.

Se enkrat o kupletih. Glede na članek Velik uspeh dveh ljubljancov ter na glosu »O kupletih in kupletistih«, priobčena v »Slov. Narod«, ugotavljamo, da je gospod, ki je pel kuplete v Berlinu za gramofonske plošče, vedno poudarjal, da je pel češke kuplete v prevodu g. L. Poudarjal je, da je tudi glasba originalna češka. Stilizacije v omenjenem članku ni torej razumeti tako, da je dotični gospod avtor teh kupletov.

Gospodu I. D. L. Vaš umotvor v »Slov. Narod« pod naslovom »O kupletih in kupletistih« mi je napravil toliko reklame, da sem po izdaji prejel tri vabila za nastop na en in isti večer. Ker pa je jasno, da vseh treh nastopov ne morem sam absolutirati, odstopam iz vkladnosti dve vabili Vam. Obenem se Vam za izvršno reklamo kar najtopleje rahvaljujem. — D. B.

Neinformiranost in nedoslednost »llu. strajice«. V zadnji št. »Ilustracije« piše muzikalno nam popolnoma neznan g. B. o družabnih plesih. Med vrsticami omenja tudi ljubljanske jazz-orkestre. Med drugim navaja tudi, da tvorijo Jony - jazz sami konservatoristi. To moram v imenu mnogih konservatoristov odločno zanikati, ker ne dogovarja resnici. Nimam osebno nič proti gojitvi te vrste muzike, ker je ta svojevrsna umetnost, a ugotoviti moram, da ni razene izjeme, nobeden izmed tistih dijakov konservatorija član tega orkestra. Vsi razen imenovane izjeme, so samouki. Tudi je g. B. zelo naivno informiran o kvaliteti ljubljanskih orkestror. V eni prejšnjih številki je trdil »Ilustracije«, da vodi orkester trgovskega društva »Merkur«, sedaj je pa že nč najboljši Jonny. Kje je doslednost? Priobčili bomo v kratkem strokovno poročilo ljubljanskih jazzov, ne oziraje se pri tem na desno ali levo, popolnoma drugačni luči. Glede plesnih učiteljev seveda nimamo besed. — I. P., v imenu mnogih konservatoristov.

Dvorska knjižnica

vjudno naznanja cenjenim odjemalcem, da posluje sedaj v hiši, kjer se nahaja elektrotehnično podjetje gospoda Ivana Miheliča,

BORŠNIKOV TRG 1.

Radioprogram

Nedelja, 9. februarja.
9.30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Versko predavanje; 10.20: Fr. Erjavce: Ali nas res živinoreja rešuje?; 11: Koncert Radio-orkestra; 15: Prenos iz Hrastnika; 16.30: Šrnel kvartet iz Trbovelj; 20: Varietetni večer; 21: Koncert Radio-orkestra; 22: Časovna napoved in poročila, nadaljevanje koncerta; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 10. februarja.

12.30: Reproducirana glasba; 13: Časovna napoved, borza, reproducirana glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Dr. Leben: Francoščina; 19: Zdravstvena ura; 19.30: Ga. Orthaber: Angliččina; 20: Koncert Radio-orkestra; 22: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

K. W. Aramis.

Smehljaj sreče

Od trenutka, ko je zadela četrtinka srečke državne razredne loterie 3000 cekinov, je bil srečni lastnik srečke gospod Karol ves izpremenjen. Vedel se je zelo skrivnostno.

Nobenemu znancu ni povedal, da se mu je sreča nasmešnila, nasprotno, še bolj je tarna o bedi in pomanjkanju kakor poprej, ko se mu še sanjalo ni, da zadene 3000 cekinov.

Potrpežljivo je čakal nekaj tednov in šele ko je bil lahko trdno prepričan, da v loterijskem uradu pred blagajniškim okencem ne bo več gneče in tudi ne priložnosti, da bi zagledal znan obraz, je šel po dobiček. Na potrdilo je načečkal namesto podpisa nekaj krivulj in koleščkov, katerih ne bo mogel nihče prečitati, z izplačanimi cekini je pa dolgo kolovratil po mestu, predno se je vrnil domov.

Žena ga je čakala že vsa preplašena.

Končno si se vrnil! Bala sem se, da se ti je kaj pripetilo, da te je kdo napadel. Imela sem grozno slutnje. — Kakšne slutnje neki? Saj menda

razumeš, da mora biti človek oprezen. In gospod Karol je skrbno zaprl vrata, zasakal je ključ v ključavnici, segel v žep in privlekel iz njega denar.

Vsaj dolgove bova poravnala, — je vzdihnila žena vsa srečna, videč toliko denarja na kupu.

— Kaj se ti meša! Kaj ne veš, da imava trikrat toliko dolgov? Ta bi bila pa res dobra. Pravo peklo bi si napravil pri onih upnikih, za katere bi že ne bilo denarja.

— Vsaj premogarju bi lahko plačala dolg in pa trgovcu in čevljarju, katerima sva že tako dolgo dolžna, — je zašepetala žena plašno.

— Še na misel mi ne pride! Od njih bi zvedeli drugi in nastal bi ples, da nikoč tega.

— Pa vrniva vsaj Stefcu tistih 400 cekinov, katere je nama posodila lani pred velikonočnimi prazniki. Saj se spominjaš, a? To je poštena ženska, veš pa tudi, da denarja nima preveč.

— Poštena! Nihče ji ne odreka poštenosti, denarja pa ne dobi, ne, niti pare ji ne vrnem. Ona bi bila prva, ki bi sklenila tako po mestu.

— Pa mi kupi vsaj novo krilo. Kaj misliš?

Gospod Karol je kar poskočil od ogorčenja.

— Kaj ti pa pride na misel? Pa vendar nočeš, da bi vsi znanci takoj mislili, da se je najin položaj zboljšal?

— Pa porečem, da sem kupila krilo na obroke.

— Tega ne bo nihče verjel.

— Kaj naj storiva s tolikim denarjem?

— Kaj vem! In kako moreš reči »s tolikim denarjem«? Če bi bilo res kdove koliko, a ne ti bori trije tisočaki. Zares ne vem!

— Kaj pa če bi jih nesla v banko na obresti?

— To je pa res pametno! Takoj bi mislili, da sem založen z denarci. Tako bedast še nisem, draga moja.

— Kaj torej?

— Najbolje bo spraviti denar zaenkrat v miznico, v predalček. Kdove, morda nama pride še prav.

— No, stori kakor veš in znaš, dragi moj, — je dejala žena razočarano. — Toda priznati moram, da sem si mislila dobiček v loteriji drugače, — je vzdihnila.

— Jaz tudi, — je zamrmral gospod Karol.

Otvoril sem v sanatoriju »Leonšček« — Zaloška cesta, Ljubljana moderne Röntgen institut

ki je opremljen z vsem priborom za vsakovrstno pregledovanje in slikanje kakor tudi za globokinsko in površinsko obsevanje z Röntgenovimi žarki.

Ordiniram od 11.—12. ure in od 13.—4. ure.

Röntgenolog dr. Josip Hebein

Dnevne vesti

— Delež in zamenjava 20% kronskih priznanic. Finančna direkcija objavlja: Po odloku finančnega ministra dne 31. januarja se morajo skupne 20% kronske priznanice, ki so jih prejeli državne in privatne naprave od kolkovanja bankovcev, puščenjske mas. fondov in depozitov, položenih za več oseb, kakor tudi priznanice denarnih zavodov, ki se glase na velike zneske, razdeliti na toliko posebnih priznanic, za kolikor oseb je bila skupna priznanica izstavljena, odnosno pri priznanicah denarnih zavodov na večje število priznanic, glasečih se na manjše zneske. Novo priznanice bo izdajala za ves teritorij dravske banovine samo dravska finančna direkcija v Ljubljani. Interesenti morajo predložiti originalno 20% priznanico in spisec oseb, za katere je bila skupna priznanica izstavljena, ter navesti zneske, na katere naj se glasio nove priznanice. Denarnim zavodom se bodo zamenjale za manjše zneske samo one skupne priznanice, ki se glasio na njihovo ime. Zamenjava se bo vršila do dne, ko bodo priznanice zapadle.

— Jubilej jugoslovenskega akademika društva v Brnu. Akademsko društvo »Jugoslavija« v Brnu proslavlja 19. t. m. 20letnico svojega obstoja. Proslava se bo vršila pod pokroviteljstvom našega poslanika v Pragi dr. Angelinovića in župana mesta Brna Karla Tomšea.

— Češkoslovaško-jugoslovenska vzajemnost. Glavni odbor Češkoslovaško-jugoslovenske lige je imel v torek v Pragi pod predsedstvom dr. Baxe sejo, katere se je udeležil tudi naš poslanik dr. Angelinović. Generalni tajnik A. Beringer je poročal o delovanju centralne v preteklem letu in o programu dela v tekočem letu. V tekočem letu bo centrala izpremenila društveno glasilo v reprezentančno češkoslovaško-jugoslovensko revijo, povečala zanimanje za Jugoslavijo v češkoslovaškem časopisu, sestaviti točen kulturno-propagandni program, sicer na kulturne deklaracije in poskrbeti, da se bo tudi širša javnost začela zanimati za češkoslovaško-jugoslovensko vzajemnost.

— Razpisna učiteljska služba. Na kipaškem in rezbarskem oddelku tehniške srednje šole v Ljubljani bo razpisano učno mesto učitelja za kiparstvo in rezbarstvo s takojšnjim nastopom. Za to učno mesto pridejo v poštev kandidati s kvalifikacijo za I. kategorijo. Interesenti naj se v svrhu točnejših podatkov zglase pri ravnateljstvu tehniške srednje šole.

— Vseslovaški ženski kongres v Pragi. Po vseslovaški besedi in slavnostnem zborovanju ob prvi obletnici se je vršila v sredo poslovna seja delegatov vseh slovaških narodov. Jugoslovensko žensko so zastopale ge. Prodanovičeva, Pešičeva, Macherjeva in Zbaničnikova. Seja je trajala z enournim opoldanskim odmorom od 9 zjutraj do pol osmih zvečer. O vseh predlogih je bil dosežen popoln sporazum. Ob zaključku seje so se delegatke zahvalele predsednici Spolafovi-Capkovi, da je tako spretno in vestno vodila sejo.

— Avtobusni promet Kranj - Medvode - Ljubljana. Ima to nepraktično stran, da puška od Gasteja do Medvode obljubeno cesto ob Savi v nemar, dočim vozi do Medvode po neobljubeni državni (veliki) cesti. Prebivalci vasi Druhovca, Breg, Jama, Mavče, Praše - Zbilje - Podreča, so čisto odrezani od avtobusnega prometa, ki bi se ne obnesel, če bi se uvedel. Cesta je dovolj široka in vozijo po nji privatni in tovarni avtomobili, kakaj bi parkiral v tednu ne vozil tudi avtobus, bodisi iz Trčiča ali Kranja? Želji občinstva je treba ugoditi ker podjetje s tem le pridobi!

— Letošnja sima in divjačina. Divjačina vseh vrst je pri nas dozdaj dobro prežimila, toda dosežanje izredno milo vreme lahko marsikoga neprijetno preseneti ker imamo do prvih pomladanskih dni še celih šest tednov. Čež nam dobimo lahko visoko plast snega in s tem tudi običuten mrz, zlasti v marcu. Take presenečenja bi zlasti naše loveške kroge neprijetno zadelo. Treba torej poskrbeti, da se bodo zimski krmišča za divjačino vseh vrst polnila in zalagala s potrebno krmo (hrano) do pomladi. Previdnost je naši modrosti!

— Madžarsko poslanstvo v Beogradu javlja, da se pristojne madžarske oblasti sklenile definitivno evakuacijo vojaškega pokopališča Vízvár (Budimpešta, I. Hídgarhi Ut.). Pozivajo se zainteresirani, da prenesejo svoje mrtve na druga pokopališča pred 1. majem 1933, ker se bodo pokopali v skupni grob vsi posmrtni ostanke, ki ne bodo prinešeni do tega časa. Zainteresirani se v svrhu informacij lahko obračajo na pokopališko sekcijo vojne komande mesta Budimpešte (Budapest, IV. Veres Pálné utca 1) ali direkčno pokopališča Parka (ret).

— Advokatska kamera v Ljubljani vabi vse gg. advokate in advokatske pripravnike na sestanek, dne 12. februarja 1930 ob 18 uri v dvorani št. 79 deželnega sodišča v Ljubljani, kjer bo poročal g. dr. Tuma Henrik o Kongresu mednarodne zveze advokatov v Parizu.

— Alpski smučki tečaj na Staničevi koči (2332 m.) pod Triglavom. SPD namerava prirediti v marcu mesecu (okozi 15.) dva desetdnevna smučka tečaja, ako se prilavi zadostno število udeležencev. Tečaja se bosta vršila pod vodstvom prvovrstnih smučarjev-alpistov, (gg. Kveder, Sircelj), ki sta oba nastavnika JZSS. Koncem tečaja ob ugodnem vremenu daljše (2-3 dnevna) tura s sestopom v Bohinj. Dostop na Staničovo kočo bo vsakomur mogoč. Izvedena bo tudi zimska markacija. Teren in snežne prilike so v okolici Staničeve koče zelo ugodne in omogočajo vsakomur, da se z lahkoto nauči zlasti terenskega smučanja in spozna vso zimsko lepoto naših Alp, ki so pretežito zlasti ob spomladanskem soncu. Koča bo kurjena Oskrbna prvovrstna. Prijave sprejema SPD osrednji odbor v Ljubljani in pa oskrbnik Staničeve koče J. Bitenc. Ljubljana, Tržaška cesta 21. ki daje tudi vse nadaljne informacije.

SENZACIJA! SENZACIJA!
Poskusite svojo srečo!
Pri vseh današnjih in jutrišnjih predstavah filma »CHAR ŠAMPANJA« se bosta razdelili izrebranim posetnikom
brezplačno po dve steklenici šampanjca
iz slavite kleti Klotar Bouviera
Vsi v kino »Dvor«!

— Zastopniki ljubljanskega Aerokluba v avdijenci. K včerajšnjemu poročilu je treba omeniti, da je o delovanju in amercialnih ljubljanskega Aerokluba poročal v glavnem predsednik dr. Lajovic in ne tajnik dr. Rape.

— Novost za Slovenijo! Opozorjamo na oglas tovarne »Kristol«, ki ima v zalogi mramornato steklo. Pri novih stavbah in adaptacijah uporabljajte mramornato steklo, ki je nedosegljivo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da se bo vreme polagoma zboljšalo in da bo temperatura nekoliko padla. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in deževno. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 13, v Splitu 11, v Beogradu 8, v Ljubljani 7,6, v Sarajevu 7, v Mariboru 6 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,8 mm. temperatura je znašala 0,8.

— Za slepe. Tenorist kraljeve opere g. Leopold Kovač je bil naprošen v oddelku družbi da zapoje, kar mu je ljub, čemur se je radevolje odzval. Hvaležni poslušalci so se odskodovali za krasno petje s tem, da so nabrali za uboge slepe Din 500.—, G. tenoristu najiskrenejša hvala.

— Koliko ljudi je pokopanih na zagrebškem pokopališču. Na pokopališču Mirozoi v Zagrebu so pokopani od 1. 1876 do konca januarja 1930 103.997 mrličev.

Danes vsi na IV. obrtniški ples v Kazino!

— Ljubljanka, ki je hotela ubiti tatila svilo, prišla v Maribor. Včeraj ponoči so carinski uradniki v mariborskem brzovalcu preiskali Ljubljanko Malči V., ki se jim je zdelo nekam sumljiva na provod čelaja. Na dan so prišli prav zanimive stvari. Pod obleko, za nedrži in drugod je imela Malči najkrajšo svilo in več drugih stvari. Vtihtopleno blago so ji zaplenili, poleg tega pa je morala plačati 12.000 Din globe.

— Še o razpravi proti majorju Kalčiču. Včeraj smo poročali, da se je pred novosadskim sodiščem začela razprava proti bivšemu majorju in borzemu senzaku Kalčiču (ne Tkaliču). Iz obtožnice državnega pravdnika je razvidno, da je Kalčič oškodoval največ slovenskih trgovcev. Žitnega trgovca Omla iz Ljubljane je oškodoval za 15.000 Din, žitnega trgovca Lepstečka iz Ljubljane za 18.000 Din, mariborskega trgovca Oršiča pa za 27.000 Din. Obtožbenec je pri zaslišanju ponovno deloma priznal, zagovarjal pa se je, da ga je zapletla strast. Moč je namreč strasten kvartopirc. Samo v letu 1924 je zaigral 54.000 Din. Razprava se nadaljuje. Obtožba bo izrečena najbrž danes.

— Smrt 107 letnega staros. Bosna je domovina najstarejših ljudi v Jugoslaviji. Nedavno smo poročali o smrti nekoga 110 letnega starčka. Pretekli teden je umrla v Hercegovini 120 letna starica, to ni pa poročajo o smrti 107 letnega Avde Novica. Starček je bil sam, pred 7 leti mu je umrl sadnji sorodnik. Preživljal se je s beračenjem. Kljub izredno visoki starosti, je bil moč še vedno vedrega duha. Umrl je naglo smrti.

— Otroci padel pod vagon. V Bački Palanci se je te dni pripetila težka nesreča. Na progi so otroci porivali pred oboji železniški vagon. Nesreča je hotela, da je prišel pod vagon 8 letni Jovan Marlog, ki je bil takoj mrtel.

— Samomor. Posetnik Stefan Kuruc iz Sente se je te dni obesil na hrustko na domačem vrtu. Vzrok samomora je bila bole neozdravljiva bolezen.

iz Ljubljane

—lj Novoletni berači. Oficijski dan beraških akcij v Ljubljani je po starih tradicijah menda še iz francoskih časov. — Še vedno plete k. za marsikatero Ljubljanko je ta dan pravi »dies irae«! Bojne operacije ljubljanskih in vnanjih beračev so od novega leta sem razdeljene tako: V četrti in peti prične prodirati proti mestu ena kolona z Dolenjske strani, druga z Vija, Dobrove in Brezovice, ki se združijo z Rožno dolino, tretja prodira iz St. Vida, Dravski skozi Zgornjo Sisko, četrta, s težko baterijo pa »sujec« z Goronskega in Posavja, med tem ko operira četrta in zadnja, od D. M. v Polju, Sv. Lenarta in izpod Golovca. V četrti so se beraške kolone točno držale te »maršrute«, včeraj so obkolile in napadle Ljubljano v bojni erti in obleganje je bilo razlošno, napad deloma koncentričen. Včeraj popoldne so pa bile beraške kolone po policiji pretrgane, bilo je pri protinapadu več ujetih, boj se je končal proti večeru, danes so se pa tepene in raztepane kolone umaknile proti svojim »izhodiščem«, kolikor jih ne pojde s prisilnim potnim listom v svoje pristojne občine odnosno v častnem spremstvu — sodnijske zapore vsaj za par dni, če že ne za par tednov. V par tednih bo beraška armada pošteno reducirana. Ljubljanci pa bodo imeli zdaj vsaj en teden pred njo — mir in počitek!

—lj V Ljubljani imamo v tem času blatne ceste in prehode, zato je treba, da se tlakovane ceste večkrat v tednu izpirajo, prehodi pa pometajo, ker se blato sproti nabere po vozilih in pešcih. Ne škodoval bi pa pri tem poslu tudi malo bolj hiter tempo, saj ima mestna občina vendar cel kader delavcev in potrebno število cestnih nadzornikov tudi.

—lj Umrl si v Ljubljani od 31. januarja do 8. februarja: Ummar Marija, žena carinika, 35 let, Gasilska 6; Anka Janušić, zasebnica, 64 let, Zaloška c. 11; Ana Cokan, gostilničarka, 52 let, Medvedova c. 24; Marija Kern, mestna uboga, 73 let, Japževa ul. 2; Amalija Podkrajnik, bivša delavka, 37 let, Vidovdanska c. 9; Neža Podbevšek, bivša kuharica, 66 let, Krakovska ul. 29; dr. Ignacij Jelovec, vsi okoli zdravniki v p., 81 let, Nunska ul. 3. V bolnici: Ivana Jakob, hči čevljarkega mojstra, 6 let, Sostro 11; Alojzij Mavrin, sin delavke, 5 mesecev, Šalka vas 21; Hermina Perme, žena sedlarskega mojstra, 37 let, Homec 41; Jera Avsec, zasebnica, 71 let, Zarnikova ul. 29; Ciril Struma, sin strojnega ključavničarja, 6 mesecev, Galjeva; Mirko Urbas, kovaški vajenec, 18 let, Bezurhak 1; Evgen Lah, magistratni nadsvetnik v p., 72 let, Pod turmom 3; Ivan Modic, trgovec, 55 let, Fara pri Raketu; Franja Šega, služkinja, 27 let, Pudob 2; Marja Popit, delavka, 18 let, Hotič 6; Marija Jammnik, vdova pečarja, 23 let, Križevniška ul. 11; Terezija Cvrtina, žena premogarja, 49 let, Ježica 27; Ferdinand Debečak, Mapec, 29 let, Loke 36 pri Trbovljah.

Vse „Dečve“ na Planinski ples

—lj Dopis davčnih zavezancev se podaljša do 12. februarja 1930. Vsi, ki so popisne pole še prejeli, ali jih še bodo, se opozarjajo, da jih vrnejo najkasneje do 12. februarja 1930 v mestni postelovalnici na mestnem magistratu od 8—14 ure. V nedeljo dne 9. februarja 1930 pa od 8—12 ure.

—lj Danes vsi na Tabor. Planinski ples, ki bo drevi ob 20. na Taboru, bo zopet ena najbolj veselih društvenih prireditvev. Vsa-ko drugo leto se smejajo prijatelji naših planin v polnem številu, da se razvedre v krogu svojih planinskih tovarišev. Tak planinski večer je res prava ljudska veselica, kjer ni med sloji nobenega razločka. Tam se pozabi na družabni položaj, tam je drag in ljub tovariš vsak ljubitelj naših planinskih krasot. Zato je želja nas vseh planincev, da pridemo na planinski ples v turistijskih oblekah. Še bolj pa bomo veseli omih planin in planincev, ki bodo prišli v narodni goranski noši. Gospe in gospodične, ki nimajo narodnih noš naj pridejo po možnosti v lepem narodnem oblačilu v »dečvi«. V tistem prostoru, kjer bo dominirala harmonika in »rdeča marelja« ter Goranji, Gorenjci in »Dečve« bo največ dobre volje. Ne pozabite, da je »dečva« večera volitev najboljših obiskovalk. Mi vsi kar nas je turistov bomo volili lepoto naše slovenske žene in ne lepoto pesne toalete. Zato kličemo vsem našim tovarišicam-planinkam, vsem gospe in gospodičam, ki na bodo današnji večer z »močnejšim spolom« prikazne in ljubke na veselo svidevje pri lepoti konkurenci.

Bohemske karneval S. K. Ilirije 15. II. v Unionu

—lj Sladkosti iz »Mladike«, ki so bile razstavljene na kulturni razstavi, so včeraj došli revnim učenkam na licejski šol popoldne pa najmanjšim in najubožnejšim učencem v šoli na Zoisovi cesti. Učiteljici gđ. Franica Zemljan in ga. Ljudmila Svetek sta izbrale 30 najpotrebnejših dečkov in sta jih pripeljali v sobo, kjer je ravnateljica gospodinjica šole gđ. Jerica Zemljan ob asistenci svojih lepih gošenk Božice in Francike ter neobhodnega Janeza razrezala na velike kose medeno hiško Jankota in Metke, veliko srce z grozljem in klasjem, grozanskega krogolila in imenitnega ječa, prekrasno blaznico, malo skladovnico sladkih polen, ogromno deklitko srce z resolutnim napisom: Smo poklene me deklitke... veliko košarico iz aluokorja ter razdelila še polno drugih sladkosti, da so bili dobrot delni trije razredi, pa je ostala še rezerva za volno mater in za druge, čeprav je bilo v vsakem zavrtu tort in drugih sladkosti dosti za vso družino. Najprirednejši učencek,

malu Škof je bil pa še posebej odlikovan z malim ježem z mandeljnovimi bodicami. Za darila se je ginitivo zahvalil Vekoslav Kasanik iz I. b razreda, ki je zato seveda dobil tudi obilno nagrado, najbolj so se pa gospodični ravnateljici zahvalili šolski upravnik Polak in učiteljici obdarovanih razredov ter se od dobročrne ekspedicije iz »Mladike« poslovili s pomenljivim »Na videnje!« Med srečnimi obdarovanci se je seveda takoj razvil živahno cmokanje, vsestransko pokašanje in barantanje, ko je pa dobrodelna ekspedicija odhajala po stopnicah, je za njo priprlila že tudi prva žrtve pretepa s krvavo rano na čelu...

Na Bohemskem karnevalu Ilirije svirata

Merkur Jazz in Emona Jazz.

—lj Lutkovno gledališče na Taboru ponovi 9. tm. ob pol 16. uri elektno igrjo Mitje Svigljia »Gašperjev junaški čin«, ki je žela pri premijeri splošno priznanje. — Pripravlja se igra »Rdeča kapica«.

—lj Podporno društvo slepih se je preselilo Pod Trnko št. 2/II, levo.

—lj Plesni krožek na Taboru javlja, da se vrši jutri zvečer v veliki dvorani Sokolskega doma zadnja plesna vaja. Zaključni venček bo v soboto 15. februarja. Vabljeni vsi obiskovalci plesne šole.

—lj O najnovejši ruski književnosti bo v torek 11. t. m. predaval prof. s filozofske fakultete v Skopju dr. Aleksije Jelačić. Predavatelj, ki ga veže na Ljubljano doktorat, dosežen na ljubljanski univerzi, bo po kratkem uvodu pred in povojne ruske književnosti govoril v glavnem o takozvanih posrskih strujah ruske najnovejše književnosti, ki so najzanimivejše in ki kažejo vedno stremljenje ruske umetnosti za novimi sredstvi izražanja. Predavanje bo zato izredno zanimivo. Predprijava vstopne bo pravčasno javljena.

—lj V nedeljo jutraj svež golač pri »Tičku na Gričku«.

—lj Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vjudno prosi, da vplačajo p. n. abonenti februarjski obrok najkasneje do 14. t. m.

—lj Primarij dr. Ivan Robida, psihiater in nevrolog, se je preselil z Miklošičeve ceste 16 v Dalmatinovo ulico 10, pritličje.

—lj Gojence dramatične tečaje ZKD opozarjamo, da se vrši prihodnja vaja v ponedeljek za prvi letnik ob 7. do pol 9. in za drugi letnik od pol 9. do 10. ure zvečer. V torek vaja odpade vsled zaposlenosti g. prof. Sesta.

—lj Okrajni urad za zavarovanje delavcev ima od ponedeljka 10. t. m. dalje nove telefonske številke in sicer 2681, 2682 in 2683.

—lj »Podporno društvo železniških uslužbenecv in vpokejenecv v Ljubljani« ima svojo letošnji občni zbor dne 23. februarja ob 8. uri zjutraj v salonu restavracije na glavnem kolodvoru v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. K obilni udeležbi vabi odbor.

—lj Zveza šolterjev Slovenije naznanja da se vrši njen letni občni zbor v četrtlek dne 13. t. m. ob 19.30 v gostilni Novak, Rimska cesta št. 19. Člani in drugi stanovski tovariši se pozivajo da se obnega zboru zanesljivo udeležijo. — Odbor.

Bohemske karneval

S. K. Ilirije

15. II. v Unionu

—lj »Morje«. Danes ob 14.30 uri in jutri ob 11 uri predvaja Z. K. D. v prostorih Emona kina Matice premijero filma »Morje« ki je posnet po slovitem istoimenskem romanu slovitega pisatelja Kellermanna. Na ta divno lope kulturni film opozorjamo vse ljubitelje kulturnih filmov. Poudno razlago in uvodno besedo bo govoril g. prof. R. Pavlič.

—lj Seznam izgubljenih predmetov, prijavljenih policijski direkciji v Ljubljani od 16. do 31. januarja: zlata zapesna ura na črnem traku, zlat uhan z 9 briljanti, moška srebrna ura, zlata zaponka s kamenčkom lila barve, denarnica, v njej 20 Din, 1 gledališka vstopnica za balkonski sedež; listnica, v njej 140 Din, 1 legitimacija zdravniške zbornice na ime Tavčar Ana in 1 sokolska srečka »Sokola« v Beogradu; listnica, v njej potrdilo čez 100 Din in 2 legitimaciji na ime Pinžgar Viljam, dijak; par rjavih ženskih rokavic; ženski dežnik z rjavim košenim držajem; 2 rezervni avtomobili znamke »Chevrolet«; ročna torbica z okoli 40 Din; črn mal pes jazelčar, 1 pasjo znamko št. 325-1930; potni list, poročni list, dovoljenje za bivanje in dovoljenje za zaposlenje, vse na ime Stetit Josip, zidar; delavska knjižica, vojaška knjižica s sliko, oboje na ime Jenko Josip, krojaški pomočnik; uradniška legitimacija za polovično vožnjo po železnici, glaseča se na ime Bakazar Zlatica; vojnička objava rezervnega častnika, glaseča se na ime Ravič Davorin, novinar, in uradniška legitimacija za polovično vožnjo po železnici, glaseča se na ime Lašin Ivo, žand, podpuk. v pok.

—lj Seznam najdenih predmetov, prijavljenih policijski direkciji v Ljubljani od 16. do 31. januarja: 100 Din bankovec; zlata kravatna igla; moška suknja; kloбок; volnena odeja z belimi črtami; par volnenih ženskih rokavic; električni likalnik; 5 ključev in železno vozno dvigalo. V železnih vozovih so se našli ti-le predmeti: 12 dežnikov, 4 palice, zavitek palic, čepica, 2 navadni smučarski palici, par volnenih rokavic, košara s praznimi steklenicami, aktovka s tiskovinami, nahrbtnik s kruhom, otroški nahrbtnik, srajca, par starih rokavic, nebožna slika in odeja.

Če se žena zdravi.

— Tvoja žena je v zdravilišču? Kaj pa počenjaš brez nje ves božji dan?

— Poštno nakaznice pišem.

Iz Celja

— Na Ljudskem vsenališču v Celju in sicer v predavalnici na trgovski šoli predava v ponedeljek, 10. t. m. ob 20. uri zagrebški univ. prof. dr. V. Vouk o »Yellowstone«, zemlji geizirju in ugasih vulkanov. Predavanje spremljajo številne krasne skioptične slike.

— Triglavski sestaneek starejšin za mesec februar se vrši v soboto 15. 2. ob 20. uri v klubovi sobi Celjskega doma.

— Dežurno lekarniško službo v Celju ima od danes do vslediš prihodnjega petka lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

— Občni zbor Savinjske podružnice SPD. V četrti zvečer se je vršil v Celjskem domu občni zbor Savinjske podružnice SPD, ki je prav krasno uspel. Izvoljena je bila z eno samo izprememba dosedanja uprava. Na obnem zboru je bilo »bravnavanih« precej važnih vprašanj, tičečih se razvoja in napredka našega turizma.

— Za cerkev sv. Save v Celju. Celjska pravoslavna občina priredila v prostorih Celjskega doma slavnostno zabavo v korist zidanja cerkve sv. Save v Celju. Začetek je točno ob 20.30 uri. Celjske dame se naprošajo, da posejijo zabavo, ako je le mogoče, v slavnostnih narodnih nošah.

— Tradicionalni »Planinski sejme« se letos žal ne bo mogel vršiti, ker ni mogla dobiti Savinjske podružnica SPD v ta namen nobenega prostega večera. Vsi v poštev prihajajoči termini so namreč že zavzeti po raznih celjskih društvih, katerim pa ni mogoče namenoma kvariti njihovih prireditvev, ki so nedvomno podprte z enako tradicijo, kakor »Planinski sejme«.

Film

Brezbožno dekle

(Eltini Kino Matice.)

Zopet senzacija za Ljubljano:

To pot dogo pričakovani najboljši film svetovne filmske produkcije — »Brezbožno dekle«, eden najmočnejših filmov, kar jih pozna filmska industrija. In to ne samo po snovi, ki je svet zase, temveč tudi po mojstrski režiji kralja režiserjev Cecil B. de Millea, po tragiki, bedi, žalosti, grozi in življenju. To so zabode človeka, to je roganje religiji in veri, v zasmeh vernikom in naukom svetega pisma, nizkost in podlost človeškega sadizma nad izločenci tega sveta — jetniki!

Snov tega monumentalnega filma je docela mednarodnega značaja. Že dolgo je človek iskal novih pot, novih idej, novih izumov; povsodi je pokazal nova stremjenja in uveljavljal svojo naprednost. Milje tega filma je zato tako široko slikovit in učinkovit, ker s svojo milobo objame vsakogar in mu vlije sladkobo človeškega čutenja. Bori se za religijo, toda istočasno kaže, da je za človeka malo in težko razumljiva ljubezen do bližnjega, kaže triumf človeškega trpljenja in podlost človeškega sadizma.

Vsebina je napeta in nadvse znanljiva. »Klub brezbožnežev«, izredek mladostne revolucionarne mladine, je tipičen primer današnjih časov. Prav tako rabuka na zborovanju, kjer nasprotniki atakirajo svoje idejne sovražnike. In potem žrtve, nekdo pade in umre... Kri triumfirja in rešuje problem...

Sledi sodba! Noben obsojenec ni dejanski krivec; krivda leži na onih, ki so sklicali zborovanje! Brezbožno dekle in tovariši morajo v prisilno vzgojvalnico! Nadaljni milje je vzet iz vzgoje mladine v prisilnih delavnicah. Trpinčenje mladih src, sadizem in sarkazem nad mladino, mi življenja, ne razuma, kar ga ne pozna, to je nainapetejšje poglavje tega filma. Duševno mučenje po surovih jetniških paznikih daje najpopolnejšo sliko še vedno dominirajoče bestije človeka.

Naslovno vlogo igra ljubko in privlačno nova filmska zvezda — Lina Basquette. Najtežji momenti so izpolnjeni z elastičnostjo. Poleg nje dominira Marij Prevost kot resolutno dekle današnje dobe. Noa Beery sijajno podaja izločke brutalnosti in veselje nad bolelostjo. Zanimljiva režija Cecil de Millea pa naravnost omami gledalca tako, da dobi vsakdo najgloblji dojem o tej grandiozni vedeirami sodobne civilizacije in vzgoje.

Čar šampanjca

(Kino »Dvor«.)

V kinu »Dvor« teče v siloviti in učinkoviti režiji svetovno priznanega mojstra Geze von Bolvary prirejen krasen in čaroben vellefilm »Čar šampanjca«.

Če govorimo o tem filmu, moramo reči, da je v njem v najelegantnejši kreaciji podano vse razkošje mendenega, galantnega sveta.

Bar! Palais de Luxe! Življenje! Razkošje! Zlate kaplice šampanjca poživljajo snast življenja malih smrtnikov, ki živijo le v enem cilju: izživet se v sjažu in razkošju, v monotonosti in ljubavni užutku.

Film »Čar šampanjca« je razsajajo in razkošno opremljen roman sodobne človeške družbe.

Kri vpije po krvi in gomazi. Hoče, Se in še. Šampanjec teče po grlu. Strast se podžiga. Mendenost in poltenost sta na viku, in tudi srce najširše publike doseže svoj višek.

V glavni vlogi nastopa dražestna Betty Balfour.

Vodstvo kina »Dvor« pa je preskrbelo za občinstvo še eno novost: Brezplačno bo razdelilo potom žreba pri vsaki predstavi dve steklenici pravega šampanjca iz svetovno znane kleti Klotar Bouvier.

Naj bo s tem dana možnost — vsem srečnim, da okusijo — čar šampanjca!

Na tleh, a vendar 14 km visoko

Zanimivi poskusi dveh nemških zdravnikov z jekleno kabino, v kateri je zrak močno razredčen

Ta čas, ko so za nemškimi vsi večji štiti obširno poročali o pripravah za polet z raketo na luno, je nemško znanstveno društvo za raziskovanje poletov v velikih zračnih višavah tiho in sistematično delalo. Rezultati tega dela zaslužijo mnogo večjo pozornost, ker se znanstveno utemeljenosti in zelo važni. Razne Oberthove, Valierove in Godardove rakete še niso dozele, s pretravanjem njihovega pomena in možnosti se pa škoduje možem, ki zaslužijo sicer za svojo požrtovalnost in vztrajnost vse priznanje in občudovanje. Polet v medplanetarni prostor spada zaenkrat še med znanstveno utemeljene fantazije, kajti tehnika se daleč ni tako napredovala, da bi se dal ta grandiozni načrt uresničiti. V reviji »Naturforscher« pa čitamo o zanimivih rezultatih poskusov dr. Gihlerta, ki kažejo, kako dolgo vzdrži človek v tako zvani stratosferi in sicer z umetnim dihanjem in brez nje. S svetovnim višinskim rekordom letalca Neuhofera je bilo obnovljeno splošno zanimanje za vprašanje, kako se počuti letalec v višini nad 10.000 metrov. Ker to vprašanje ni strogo zdravniško, je zelo zanimivo vedeti, kakšni so pogoji za življenje v tako velikih zračnih višavah. Sotrudnika nemške »Versuchsanstalt für Luftfahrt«, zdravnik dr. Gihlert in dr. Kaiser sta delala take poskuse strogo teoretično, vendar sta se pa zelo približala praksi.

Kot pripomoček je služila zdravniška okrogla kabina iz debelega jeklenega oklepa, ki se za vrtni in zapreti tako, da ne pride zrak v njo. Z odstranitvijo zraka se doseže poljubni zračni pritlak ali manj kot 760 mm barometričnega tlaka, kakršna vlada v velikih zračnih višavah. Tako se da »letati« tudi na zemlji v poljubni višini.

Predhodni poskusi z mišmi in morski mi prašički so pokazali, da znaša zračni pritisk v višini 12 km nad zemljo samo 150 mm in da ga živali lahko prenašajo. Po tem je pa napravil dr. Gihlert poskus na sebi. Zaprl se je v jekleno kabino in pustil je redčiti zrak v nji tako dolgo, da se je kljub vdihavanju kisika onesvestil. Pri barometričnem tlaku 130 mm, ki odgovarja višini 13.000 m, se dr. Gihlert ni več popolnoma zavedel. Ko je pa stopil iz jeklene kabine, ni vedel, da je bil onesvečen in da je imel hude krče. Dosegel je teoretično višino 14.300 m in izkazalo se je, da se da ta višina prenesti brez nevarnosti za življenje, pač pa človek pri vdihavanju kisika trpi.

Pri drugem poskusu brez vdihavanja kisika se je izkazalo, da nastanejo težkoče že v višini nad 6000 m. Roke in noge postanejo težke kakor da so svinčene in premikati se dajo le z največjo težavo. Iz nosa udari človeku kri, srce mu začne hitreje utripati, žile se napno in sploh se pojavijo vsi znaki, ki so značilni za zmanjšanje zunanje pritiska. V teoretični višini 8000 m je zdravnik omedlel. Seveda ti pojavi ne nastanejo pri vsakem človeku v enaki višini in v enaki meri. V splošnem se pa pojavijo med 6000 in 8000 m visoko prvi znaki onesvečenja in napake v logičnem mišljenju, poleg tega pa človek ne more delati finjših kretnosti, kakor so pisanje, risanje itd. Končno nastopijo krči in človek premika roke in noge samo še sunkoma. Francoski letalec Calizzo, prejšnji svetovni rekord, pravi, da se mu je v velikih zračnih višavah zdelo, da ima noge prežgane. V splošnem torej lahko rečemo, da človek v stratosferi kljub vdihavanju kisika odnošno v višini nad 6000 m brez kisika ni več gospodar svoje volje.

Edith Cavellova na morišču

Kako je bila ustreljena Angležinja Cavellova, ki je pomagala zavezniškim vojakom pobegniti iz ujetništva

Leta 1915 je nemška okupacijska vojska v Bruslju ustrelila Angležinjo Edith Cavellovo. Bila je obdolžena, da je pomagala francoskim, angleškim in belgijskim vojakom pobegniti iz Belgie na Holandsko. Birvi nemški vojaški zdravnik dr. Benn opisuje usmrtni Edith Cavellove takole:

Od prvih dni okupacije sem bil višji zdravnik bruseljskega okraja. Nekega večera v pozni jeseni 1. 1915 sem dobil povelje, naj se drugo jutro odpravim z avtomobilom, ki pride po me. Kraj ni bil naveden. V avtomobil sem vstopil z dvema svetnikoma vojne sodišča. Odpravila smo se k strelišču na periferiji Bruslja, potem smo pa šli peš po grabnu, v katerem sta stali dve vrsti vojakov. Na koncu grabna sta stali dva oddelka vojakov po 12 mož, obmjenjena k nasipu, kamor so udarjale krogle, kadar so vojaki na strelišču streljali. Pred nasipom sta bila zabita v zemljo dva kola.

Iz avtomobila, ki je pripeljal za nami, je izstopil soobtoženec Edith Cavellove belgijski inženjer Becq s katoliškim duhovnikom. Rok ni imel zvezanih, stopal je živahno, snel je čepico, stopil pred vojake in dejal: »Dobro dan, gospoda! Pred smrtjo smo vsi tovariši!« Ko ga je svetnik vojne sodišča opozoril, da z vojaki ne sme govoriti, je stopil mirno pred kol.

V drugem avtomobilu so pripeljali Cavellovo v spremstvu berlinskega protestantskega pastora. Objojenka je bila 40letna ženska nekoliko sivih las, izmučenega, maski podobnega obraza. Med hojo se je opotekala. Na morišče je šla brez najmanjšega obotavljanja. Svojemu spremljevalcu je dejala, da umira rada za Anglijo, da pozdravlja svojo mater, domovino in brate, ki so se borili kot angleški vojaki na bojišču. Dejala je tudi, da do prinašajo druge ženske večje žrtve na oltar domovine, življenje svojih mož, sinov in bratov, dočim žrtvuje ona samo lastno življenje.

Svetnik vojne sodišča je prečital obema obsojencema še enkrat smrtno obsodbo, potem so jima zavezali oči z belimi robci in ju privezali h kolom. Zadelo je povelje in krogle iz neposredne bližine so prodrele prsa obeh obsojencev, ki sta bila takoj mrtva. Becq je padel, Cavellova je pa stala še mrtva v vzravnanu ob kolu, h kateremu je bila privezana.

Odvezal sem jo od kola in ji zatiskal oči. Potem smo jo položili v krsto in pokopali na kraju, za katerega javnost ni smela zvedeti, da bi ne prišlo do izgrediv ali da bi prebivalstvo Bruslja ne romalo na grob angleške junakinje.

V afero Edith Cavellove je bilo zapletenih okrog 20 zavezniških patrijov.

med njimi belgijska princesa Croveya, francoska grofica Belleville, odvetniki, neki zdravnik in njegova žena, inženjer Becq in več delavcev. Cavellovo so nemške oblasti izgnale iz Belgie, toda ostala je v Bruslju, kjer je bila nekaj let pred vojno učiteljica, med

voino pa usmiljenka. Pred sodiščem je mirno priznala, da je z njeno pomočjo pobegnili iz Belgie na Holandsko 300 angleških, francoskih in belgijskih vojakov. Sedem obsojencev je bilo obsodjenih na smrt, usmrčena sta bila pa samo Cavellova in Becq.

Ženske studije in poklici

Slabi izgledi za akademično izobražene ženske — Ženski študij je v mnogih primerih neumnost

V Ameriki so ženske že l. 1855 zahtevale, da bi se smele vpisati na vseučilišča Harvard; šele okoli 1860 so se ženskam odprle nekatere univerze, štiri najvažnejše: Harvard, Yale, Hopkins in Columbia pa koncu stoletja. Večina študiranih žensk v Ameriki deluje v vzgoji; ponekde je 75%, drugje celo 90% ženskega učitelstva na javnih šolah.

V Ameriki je bilo l. 1900: zdravnic 7399, ženskih arhitektov 1041, ženskih svečnikov 3405, ženskih odvetnikov 1010, pisateljic 5989, učiteljic 327.906.

Anglija, Francija in Rusija so dovolile ženskam študirati na vseučiliščih okoli l. 1870. Švica je proglasila žensko enakopravnost na vseučiliščih l. 1873 in je dovolila ženske docenture l. 1891. Švedska je odprla ženskam l. 1870 medicinsko in l. 1898 juridično fakulteto.

Avstrija je pripustila ženske na filozofsko fakulteto šele 1897, na medicinsko in k doktoratu l. 1900, na juridično 1919, na tehnično, živnozdravniško in zemljedelsko tudi l. 1919, na akademijo upodablajočih umetnosti l. 1920, a od l. 1922 so farmaceutike redne slušateljice filozofske fakultete.

Ker nam je Avstrija najbližja in so ondi začele tudi naše ženske svoje akad. študije, naj se navedemo nekaj števk, ki naj pokažejo, kako je število vseučilišnih naraščalo. Na Dunaju je bilo (po dr. Hofstätterju) l. 1897-98 samo 34 prvih izrednih slušateljic filozofsk, l. 1898-99 tudj že 14 prvih izrednih medicink in 37 izrednih filozofk ter 20 filoz. hospitantk;

l. 1927-28 pa 190 juristik, 346 medicink, 1097 filozofk, 2 evang. teologinj, 5 izred. slušateljic držav. računovodstva, 4 izred. juristke, 18 izred. medicink, 349 izred. filozofk, 24 fil. hospitantk in 2 izred. evang. teologinj; — skupaj 2028 slušateljic ali 30,13% vseh slušateljev.

Od l. 1896-97 do 1927-28 pa je na Dunaju doštudiralo in doseglo popolno akademsko kvalifikacijo le 62 juristik, 73 državoznank, 822 medicink, 1070 filozofk in 306 farmaceutik, skupaj 2363.

Po pravilni pripravi izvršuje ženska akademične poklice brez zdravstvenih motenj. Zdravnik dr. Hofstätter trdi na temelju znanstvenih raziskovanj raznih strokovnjakov:

»Ženska ima več zanimanja za konkretnosti kakor za abstraktnosti, več interesa za osebe, kakor za stvari, več za dejstva kakor za predstave in pojme. Zato se bolj zanima in ima več talenta za jezike, kakor za matematiko. Abstraktna veda je ženskam navadno znana; ako se je pa lotijo, so pridne in vztrajne ter dosežajo večjih boljša izpričevala kakor moški; toda po dovršenem študiju jim zanimanje ponehne in se popolnoma izgubi, ko jim ni več potrebe. Ako se omože in postanejo matere, jim izgine zanimanje povsem, kar dokazuje, da zanimanje nikoli ni bilo iskreno, nego le prisiljeno. Poprečno je žena za vednostno delovanje manj sposobna kot moški. Vendar je danes nekaj žen, ki so podale zelo lepe vednostne uspehe«.

V glasbi, literaturi in praktični organizaciji je ženska najbolj produktivna. V splošnem je poprečno tipična za žensko delo, ki ni nikoli odlično ali ničvredno, nego navadno dobro.

Zaradi telesne manje odpornosti se je n. pr. večina zdravnic nastanila po mestih in so se skoraj popolnoma odtegnile naporom prakse na deželi. Z omočitvijo ostanejo akademsko izobraženi ženskam največje pretrane častilnost in domišljavost ter zahteva, naj se ji moč podreja; vsi bivši duševni interesi pa se razkade. Glede umetniško delavnih žen je dogmno,

da reproduktivni talenti v zakonu čisto se nadalje vrše svoj poklic in navadno še boljše. Res ustvarjalno umetnice stalne izvirnosti pa so redkokdaj omožene.

»Kako slabi so danes izgledi za akad. izobražene ženske, dokazuje dejstvo, da ženske same odsvetujejo mlademu naraščanju nadaljnj študij. Značilno je, da absolvirane srednješolke z maturo pri nas na Dunaju čisto prestopajo v obrt in iščejo službo po raznih obrtih... Posledica tega je navadno ta, da zdaj šoli iztrgani ženski otroci brez dela posedajo doma ali tekajo po mestu«.

Vse kakor pri nas. Ženski višji študij se praktično malokdaj uspešno obnaša, moralno pa kviri, ker dela žensko navadno za zakon in materinstvo manj sposobno zato pa domšljavo, nezadovoljno in po časti visoko stremee. Izjeme so le redke, dasi prav častne.

Ako je že silno težko vplivati na izbero poklica pri dečkih, je to še dosti težje pri deklicah. Poklic izbirati si morejo le nadpoprečno nadarjeni dečki ali deklice. Težkoča se začneja že s poprečniki, a nepremagljiva je pri podpoprečnikih, t. j. pri večini. Za pravilno izbiro ženskih poklicev bi se morali zanimati vsi ljudje, toda niti ženski zdravniki se ne oglašajo.

Na vprašanje »Kam z dekletji?« ki ga je sprožila ga. Mila Dobova v lansk 298. št. »Slov. Naroda« je ostalo vse nemo! Naša dekleta tišče v vse srednje in visoke šole, dasi ostajajo celo moški absolventi brez služb. Izvoz naših maturantov in akademskih kvalifikancev je malenkosten in mora v kratkem sploh prenehati, ker imata tudi Hrvatska in Srbija že več kot dovolj svojega inteligentnega naraščala. Starši se do skrajnosti žrtvujejo, da doštudirajo njih hčere, v nadi, da jim pomorejo do boljših služb in sebi da olajšajo za starost; toda absolventke gimnazij, akademij, konservatorij, vseučilišč, tehnik itd. jim po dovršenih ukih pestujejo doma — izpričevala, iščejo zamaž služb, čakajo ženinov in so staršem vedno teže breme.

Visoka izobrazba večinoma ne dosega cilja. Za gospodinjstvo pa je latinščina, logaritmična specializacija v raznih strokah čisto odveč, čisto celo kvarna. Tak učena žena navadno ni niči za kuhinjo, niti za otroško sobo; nesrečna, črna in nezadovoljna je, ako ne uide moža, ki si lahko privoščijo luksuz žene z maturo ali celo z diplomom ki ji ji streže cel rep uslužbenk.

Dr. Hofstätter pripoveduje v svoji aktualni knjigi o delovni ženi, da je v Avstriji prav tako kakor pri nas. Tudj ondi študira preveč ženstva na srednjih in visokih šolah, inteligentnega proletarijata je ogromno, dasi se lahko vsaj deloma odteka tudj v Nemčijo in preko morja. Na srečo nahaja avstrijsko in nemško žensko dela vsaj po močno razviti tamonjih industriji, obrti, trgovini in po raznih poklicih Dunata ter drugj nemških mest, po poklicih, ki jih pri nas sploh še ne poznamo.

Tudi Hofstätter konstatira, da je izbira poklica za ženski naraščaj, ki mora iskati zaslužka, silno težka in da so takozvane poklicne posvetovalnice skoraj brez pomena, dasi delajo z vsem znanstvenim aparatom. Brezposelnost namreč sploh ne dovoljuje, da bi si deklice izbirale poklice, nego morajo biti vesele, da sploh najdejo kakršnokoli službo; na drugi strani pa so dogmali, da se deklice 14—18 let ne morejo določati za noben poklic, ker se njih sposobnosti in lastnosti šele razvijajo. Doktor nima deklice za seboj pubertetne dobe, je vsak nasvet nemogoč. Po puberteti pa jim tudj ni mogoče šele začeti z učenjem za poklic, ker je že prepozno.

Tudi v Avstriji in Nemčiji je tekma

brezposelnosti za vsako službo strašna, a zmagačijo one, ki so najviše kvalificirane in so najkrepkejš, pa one, ki imajo — največ protekcije. Torej vse kakor pri nas! Večina izobraznega naraščaja pa ostaja celo v obrtih brez služb. V mnogih obrtjih deklice niso enakopravne z dečki. Takozvana »Meisterlehre« (mojstrski uk) je deklicam v Avstriji zaprta in se je smelo izjemoma udeležiti kvečjemu — učere mojstrov.

Zanimivo je zvedeti, v kakšnih poklicih deluje danes žensko. Hofstätter našteva: poljedelstvo, vrtnarstvo, gojenje živali, gozdarstvo, ribištvo, razno industrijo, rudarstvo in gradbeništvo; dalje delajo v čistilni in oblačilni obrti, hraststvu, poligrafiji, kemični, usmijarski, kamenarski, lesni, kovinski, umetni obrti, končno kot služkinje, kuharice, sobarice, natakarice, prodajalke, poštarice in telefonistke, učiteljice, vzgojiteljice, pisarniške uradnice, usmiljenke, babice in prometne uslužbenke. K tem prihajajo še umetnice, igralkice, pevke, pesnalke, glasbenice, novinarke in pisateljice, zdravnice, profesorice, juristke, živnozdravnice in lekarnice.

Hofstätter konstatira, da so bili proti ženskem študiju mnogi veliki duhovi. Filozof Nietzsche, ki je želel močno in popolnjo človeštvo in kot predpogoj močne in zdrave matere, je pisal proti ženski emancipaciji in zlasti proti študiranju žensk: »Za vse na svetu nikar ne prenašajte naše gimnazijske izobrazbe na deklice! — Ako ima ženska učenska klasta nagnenja, ni navadno na njen spolnosti nekaj v redu«.

Celo Ellen Key je rekla: »Nobena žena ni bila vse obenem, kar more biti soproga svojemu možu, mati za svoje otroke, gospodinja za svojo hišo, delavka za svoje delo. Razdelitev dela mora ostati...« Torej ne vse skupaj, ker sicer ni žena v ničemer nič. In celo prvi program prvega splošnega nemškega ženskega društva je dejal: »Ženski pokret smatra za omoženo ženo dolžnost v zakonu in materinstvu za prvi in pravi poklic«.

Tudi Hofstätter pravi, da ni žetiti, da bi ženske študirale, ker nimajo zato otrok in se izgubijo njih ženskost. Gimnazijci naj bi obiskovali prav malo deklice, ne pa v celoti trumali. Končni cilj jih deseže malo, udeležuje pa še manje.

Prof. H. Stieve piše: »Posebno uničujoče vpliva na žensko preveliki napor v poklicu in zlasti v poslih, ki niso primerni ženskemu spolu. To je večina državnih poklicev, predvsem vseučiliški študij. Telo študentk, ki zahteva v času razvoja dovolj hrane in gibanja ter miru, trpi zaradi duševnega dela škodo, tako da je skoraj polovica vseh študentk že pred izpiti bolna. Ženski študij je v mnogih primerih neumnost«.

Zato pa vendarle stremimo za čim višjo, a praktično, koristno izobrazbo ženskega naraščaja.

Marcel Proust Seržant Diavolo

Roman

In Yveta je začela znova pripovedovati. Pripovedovala je o strahu, katerega je preživljala njena mati, odkar je bratovščina »Črne perunike« vedela za njeno taino.

Mislila je, da ni več povoda prikrihati počete brezvestnih lopovov in da se jih tudi bati ni treba več.

Zdaj je lahko govorila odkrito. Nič ne de, če nastane škandal. V polkovniku najde lopovi moža, ki jim bo znal odgovoriti tako, da jih bo za vedno minilo veselje stikati po zasebnem življenju ljudi.

In Yveta je zaključila svoje pripovedovanje s pripombo, da se je njena nesrečna mati baš ta hip spoprijela z bratovščino »Črne perunike«.

Doma je ni zato, ker je izpolnila zadnjo željo teh lopovov. Poslali so sla po njo. Polkovnikova žena se je odpravila z njim v brlog bratovščine »Črne perunike«.

Polkovnik de Royaltoje je planil pokonci in vzkliknil:

— Nesrečnica! Saj je šla v smrtno nevarnost!

Yveta se je zadovoljno nasmehnila, kajti ta klic je prihajal iz srca in je bil najboljši dokaz, da polkovnik nikoli ni nehal ljubiti njene matere.

Odgovorila je vsa srečna:

— Pomirite se, botrček... Bliza se dan plačila in lopove bo zadela zaslužena kazen. Zdej veste, kako nesramni so in koliko je pretrpela moja mamica.

K sreči je našla hrabrega zaščitnika v osebi moža, katerega dobro poznate...

Yveta se je zadovoljno nasmehnila.

— Mož, katerega poznam? — je ponovil polkovnik začudeno.

— Da.

— Kdo je ta mož?

— To je plemeniti podčastnik, ki je nama prinesel vaše pismo... To je seržant Diavolo.

Nepopisna groza je odsevala z obraza grofa de Royaltoje, ko mu je Yveta pripovedovala, kakšno vlogo je igral seržant zadnje dni.

— Moja mamica bi se bila bala oditi k tem lopovom, da ji ni seržant Diavolo dejal:

— »Kar pojditte in bodite brez skrbi. Jaz bom bedel nad vami. Nič hudega se vam ne zgodi. Nasprotno, vse kaže, da je poraz bratovščine »Črne perunike« blizu.

Torej ste lahko brez skrbi, botrček, usoda moje mamice je v zanesljivih rokah. Nevarnost je sicer velika, toda bati se ni treba. Seržant Diavolo je bil blizu hotela in je nedvomno skrivaj sledil avtomobilu, v katerem se je odpravila moja mamica.

Zdaj gotovo že ve za brlog bratovščine »Črne perunike«. In seržant ni mož, ki bi dovolil tako podlost. Mirno

mu lahko zaupamo.

Yveta je umolknila, kajti na polkovnikovem obrazu je opazila sledove nepopisnega presenečenja. Ni razumela, zakaj se polkovniku oči tako drhte svetijo. Ni vedela, zakaj drhti po vsem telesu.

— Kaj vam je, botrček?

Polkovnik de Royaltoje ni imel toliko moči, da bi takoj odgovoril.

Po vsem, kar mu je povedala Yveta, je spoznal, zakaj mu seržant ni mogel ničesar povedati, ko sta se nepričakovano srečala.

In polkovniku je bila mučna misel, da je dal aretirati kot podlega dezertierja hrabrega moža, ki se je tako viteško zavzel za njegovo ženo.

On sam je pripravil svojo ženo ob zanesljivega zaščitnika, misleč, da je storil svojo dolžnost.

— Ah, kaj sem storil, kaj sem storil! — je zastokal in se prijel za glavo.

— Kaj vam pa je, botrček! — je vprašala Yveta prestrašeno.

Toda polkovnik je preslišal njeno vprašanje. Misel na nevarnost, pretečo Moniki, mu je poglala vso kri v glavo.

Vzel je čepico in planil iz salona, ne da bi povedal presenečeni Yveti, kam se mu tako mudi.

XVI.
Pred krivniki

V hipu, ko je stal seržant Diavolo blizu hotela »Imperia« na straži, je bila bratovščina »Črne perunike« že zbrana v svojem brlogu.

Skrivnostna orientalska vila na Montu Boronu, ležeča sredi palm kakor biser v šatulji, je zopet gostila nesramne bandite.

Prihajali so drug za drugim, ne peš, temveč z avtomobili. Ta luksuz so si lahko privoščili, kajti njihove umazane kupčije so šle zadnje čase izredno dobro.

Manikal je samo še en član — Razbojnik. Bilo mu je naročeno predložiti grofici de Royaltoje menico.

Ko je polkovnikova žena njegovo zahtevo odklonila, je sporočil Dožu njene pogoje. Poglarar tolovejev mu je zapovedal sklicati vse člane bratovščine k izrednemu zborovanju, ki naj bi se pričelo ob šestih zvečer.

Razbojnik je izpolnil povelje. Nekaj minut pred začetkom zborovanja se je odpravil v hotel »Imperia« po Moniko.

Nazaj ga še ni bilo. Člani bratovščine, ki so prispeili pred določeno uro, so si medsebojno čestitali k novemu uspehu.

Bili so trdno prepričani, da jim grofica de Royaltoje brez obotavljanja izroči omih petdeset tisoč frankov, katere jim je bila še dolžna.

Na zborovanje so prišli zopet maskirani, kakor so bili pred tedni, ko je stala Monika prvič pred njimi.

V teh strahotnih maskah so zasedli svoje mesta v veliki dvorani, katere steno so bile poslikane s črnimi perunikami.

Da bi se ne dolgočasil, je hotel Dož vprašati svoje sosedo, kako je izpolnila

njegova povelja in kaj je opravila od zadnjega zborovanja. Vsi tolovaji so bili radovedni, kakšen bo odgovor.

Doževa sosedja ni bila nihče drugi, nego Magdalena de Vaulnes.

Na zborovanje je bila namreč povabljena tudi ona.

Dož jo je strogo izpraševal, toda Magdalena je odgovarjala zmedeno. Odkar je bila srečala Maxima de Frileuse, se je za interese bratovščine »Črne perunike« presneto malo brigala.

Vse njene misli so bile zdaj pri jetnici — Beatrici... in pri njenem ljubčku — Maximu de Frileuse.

Mogla se je kruto osvetiti in ta zavest je bila tako prijetna, da se je brž pobahala s svojim junastvom. Iz gole nečimurnosti in da dokaže, česa je zmogla, je vzkliknila tako glasno, da so vsi umolkli.

— Čuite, dragi prijatelji! Povem vam zanimivo zgodbo, ki se zdi neverjetna, pa je vendar resnična.

— Dovoljtem vam pripovedovati, draga prijateljica, — je dejal dož.

— Ste si šli, da je bila knežinja Kantemirova ugrabljena?

— Da... da... da! — je odgovorilo več glasov.

— Previdnost sama je vodila tisto noč moje korake. Kakor običajno sem se solazila v hotel »Imperia«, da opozorim grofico de Royaltoje skrivaj na njeno obljubo.

Znižane cene!

Oglejte si igrače in otroške vozilke, bicikle, holenderje, male avtomobile, šivalne stroje, najnovjša dvokolesa pnevmatik itd. Velika izbira. Prodaja na obroke. Ceniki franko. **TRIBUNA**, F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilcev, Ljubljana, Karlovaška cesta 4.

POZOR, GOSPODINJE!**„SIDOL“**

že 30 let priznано najboljšo sredstvo za čiščenje in poliranje vseh kovin, čisti tudi okna in ogledala. Pri nakupu pazite na zak. zaščiteno znamko in ime

„SIDOL“

Seno po Din 110 in slamo po Din 75 za 100 kg

prvovrstno sladko v balah, če se vzame v količini nad 10 bal tudi cenejšo, prodaja iz komisij-ske zaloge

Špedicija TURK, Ljubljana

Zobni atelje

v Litiji

BORIS ŠTOKA

se otvori 6. februarja

v „Vili Rotar“

Sprejemne ure:

dopoldne od 8.—12.; popoldne od 2.—6.

Na željo tudi izven ur.

Pištrole za strašenje

Lovske puške, floberte, brovning pištrole, lovski in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. Kaiser, puškar,

Ljubljana, Kongresni trg št. 9.

Revmatizem

Zahvalnica.

G. dr. I. Rahlejev, Beograd, Sarajevska 70.

Po uporabi Vašega zdravila **RADIO BALSAMIKA** se Vam prav iskreno zahvaljujem, ker so po uporabi samo ene steklenice bolečine polejale in se dobro počutilim. Vsakemu znanemu, na revmatizmu trpečemu, bom priporočil Vaš pomoček.

Vaš hvaležni

Milan J. Kotlič, brivski pomočnik.

Beograd, Makenzijska 7a, 13. marca 1928.

Lek **RADIO BALSAMIKA** izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij **Radio Balsamika dr. I. Rahlejev**, Beograd, Sarajevska 70. Dobiva se po vseh lekarnah.

Šivalni stroji

„Gritzner“ „Adler“

in kolesa,

najboljši material,

precizna konstrukcija, krasna

oprema ter najnižja cena

kakor tudi

pisalni stroji

„Urania“

so samo

pri **Jos. Petelinc, Ljubljana**

Telefon 2913

ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

Večletna garancija! Ponk v vezanju brezplačno

Sodavičarji!

Najboljše in najcenejše Ia. češke

sifonske, kraherlske limonadne

bele in zelene steklenice ter vse v to stroko spadajoče potrebščine, dobavlja

„Čehostaklo“

Ljubljana, Komenskega ul. 20

Novost za Slovenijo! Mramornato steklo

v različnih barvah in velikostih. 6—8 mm debelo

za obložitev kopalnic, toalet, hladilnic in kuhinj, za notranjo ureditev prodajalnih lokalov.

posebno za mesarje, prekajevalce, peke, slaščičarne, brivnice, kavarne, restavracije itd. — Dalje za PORTALE, VESTIBULE, STOPNIŠČA, kakor tudi za napise vseh vrst, plošče za etažere, mize, pulte itd.

Jo masiven material brez glazure, kot steklo ne izgubi barve. Potrebne kavnje se lahko vrtajo v vseh premerih. Obložitev gladkih sten se vrši s specialnim klejem ali se pa pritrdijo plošče z vijaki. — V zalogi ima in tozadavna dela izvršuje

„KRISTAL“ D. D. tovarne ogledal in brušenega stekla.

Ljubljana VII, (Telefon 3075), Maribor, Split.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. Najmanjši oglaš. Din 5.—

Črno sladko novo vino
ima delikatesna trgovina Buzzoni, Lingarjeva ulica. 789

Potnik
strokovnjak v železnici, se išče. Ponudbe na upravo Ešta pod „Potnik“ 822.

Precizne žepne ure
„Schaffhausen“, „Omega“, „Doxa“, „Zenith“, velike izbire. IVAN PAKIZ, Ljubljana, Pred Škofijo 15. 756

Trgovski pomočnik
izvešan v železniški stroki, se sprejme. Ponudbe sprejme uprava lista pod „Vestnik“ 821. 821

Dvoparcelno zemljišče
ob cesti v mesto se prodaja proti takojšnemu plačilu. Naslov pove uprava „Slov. Naroda“. 750

Perfektno kuharico
iščem za graščino Nastop takoj. Prošnje s prepisom sprječeval in oznako plače poslati na naslov: „Vlastelinstvo grofa Elza. Vukovar“. 701

Tovorni avto
osebni avto, dirno na vzmeteh, železne blagane, stiskalnice za seno prodaja po nizki ceni Franc Stupica, železnica v Ljubljani. 659

Strokovno uglašuje ter popravlja klavirje
G. Jurásek,
Ljubljana, Ključavničarska ul. št. 3 — Mestni trg 22. 4/T

Poročne prstane
nuđi najcenejše Ivan Pakiz, Ljubljana, Pred Škofijo 15. 769

Absolventinja trg. šole
majaša moč, zmožna slov. in nemškega jezika, strojepljiva, vajena tudi trgovine, išče službo v pisarni ali za blagajničarko. Gre tudi na dežijo. Ponudbe na upravo lista pod „Začetnica“ 799.

Lepo zemljišče
ca 6000 m² za glavni kolodvorom v Ljubljani ceno naprođaj. Ponudbe na upravo „Slovenskega Naroda“ pod „Zemljišče“ 790.

Cenjene dame!
Viljudno opozarjam, da sem otvoril najmodernejši ženski salonski salon ter delam z najboljšimi starejšimi strokovnjaškimi močmi in izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela. — Za obilen obisk se priporoča Matko Šjakovič, Prečna ul. št. 4, poleg Mestne kopeči. 784

I. Stjepušin
ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljšo tambure, tice, škole, partiture i ostale potrebščine za vsa glasbala. Odlikovan na pariskoj izložbi. Cjeniki franko

20 odstotne kronske bone

v okvirju svoje potrebe kupuje po 60% Pučka

štediona Osijek. Rok je

kratek, kdor preje pošlje,

bo prodal. Požurite se!

Klaviirji!

Svarim pred nakupom navidezne

ga blaga, cenih klavirjev!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösen-

dorfer, Steinway, Förster, Höpzi,

Stingl original, ki so nesporno

najboljši! (lahko, precizna meha-

nika). Prodaja jih izključno le sod-

izvedenec in biv. učitelj Glasbene

Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3

Najcenejša posojevalnica.

Natečaj.

Občinsko upraviteljstvo mesta Splita razpisuje

natečaj za izdelavo idejne skice regulacije kopa-

liščnega predela „Bačvice“ in „Firule“ ter kopa-

liščne zgradbe v Splitu.

Natečaj je splošen in mednarodni, pravico so-

delovanja pa imajo vsi diplomirani inženjerji, in-

ženjerji arhitekti in stavbniki z dovršeno umetni-

ško akademijo.

Rok natečaja do 1. maja t. l. ob 12. uri.

Nagrade so: I. nagrada 25.000 Din, II. nagra-

da 17.000 Din, III. nagrada 10.000 Din in dva

odkupa, vsak po 4000 Din.

Pogoje in stavbni program daje občinsko upra-

viteljstvo v Splitu za plačilo 200 Din.

Dva parna kotla

kompletna, bakrene cevi, železne kandelabre, motor 8 HP, kompresor, krožne škarje, stroj za robljenje pločevine, sidra, prodaja

Franc Stupica, železnica v Ljubljani

Posest

Realiteta pisarna, družba z o. z. LJUBLJANA Miklošičeva c. 4 prodaja:

Vilo, enonadstropno, tristanovansko, skupno 6 sob, kopalnica, veranda, 3 balkoni, 650 m² vrta, Mirje, Din 400.000.—

Hišo, dvonadstropno, lep trgovski lokal, štirisobno stanovanje s kuhinjo, parketi, elektrika, vodovod, posebej 2 kleti, strogi center mesta, s trgovskim inventarjem, Din 320.000.—

Večji stavbeni kompleks, par minut od centra, trišob, hlevi, šupa, 10.000 m² zemljišča, primeren večjemu stavbenemu podjetju ali industriji, za Din 1.000.000.—

Vilo, enonadstropno, novozidano, enodružinsko, komfortno, 6 sob, 1200 m² vrta, 3 minute od tramvaja, Din 400.000.—

Hišo, dvonadstropno, eno štirisobno, dve dvosobni, štiri enosobna stanovanja, vrt, dvorišče, blizu stare šišenske cerkve, Din 280.000.—

Vilo, visokopritlično, novozidano, komfortno, štirisobno stanovanje, dve trisobni, lep sadni in zelenadni vrt, Sp. Šiška, Din 260.000.—

Hišo, trinatstropno, 18 troj-, dvo- in enosobnih stanovanj, sredi mesta, Din 430.000.—, 10% no obrestovanje.

Vilo, novozidano, dve trisobni, eno dvosobno stanovanje, vrt, Rožna dolina, Din 140.000.—

Hišo, pritlično, dvostanovanjsko, 540 m² vrta, blizu Kolinske tovarne, Din 66.000.—

Hišo, novozidano, enonadstropno, štiristanovaljsko, 500 m² vrta, Šiška, Din 230.000.—

Hišo, enonadstropno, z gostilno, trisobno stanovanje, 4 tujske sobe, elektrika, vodovod, vrt, center Bleda, Din 210.000.—

Stavbišče 700 m² tik Obrtne šole na Mirju, po Din 125.—

Vilo, novozidano, dve trisobni, eno dvosobno stanovanje, 900 m² vrta, krasna lega Podrožnik, Din 310.000.—

Poleg tega večje število hiš, vil, v Ljubljani gostilne, trgovine, kmečka posestva, stavbišča v mestu in vseh predmestjih po najugodnejših cenah. 819

LIKANJE moške ali damske obleke 18 Din

Vso moško, damsko garderobo najhitreje zlikaj, kemično očisti, temeljito pošlje, na željo napravi novo podlogo, tudi obrabe Walle Express, Ljubljana, Stari trg 19. 591

20 odstotne kronske bone

v okvirju svoje potrebe kupuje po 60% Pučka

štediona Osijek. Rok je krater, kdor preje pošlje,

bo prodal. Požurite se!

Klaviirji!

Svarim pred nakupom navidezne ga blaga, cenih klavirjev! Kupujte na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösen-

dorfer, Steinway, Förster, Höpzi,

Stingl original, ki so nesporno

najboljši! (lahko, precizna meha-

nika). Prodaja jih izključno le sod-

izvedenec in biv. učitelj Glasbene

Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3

Najcenejša posojevalnica.

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinejše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

Entljanje, ažuriranje, predtiskanje takoj!

Za ples in maškerado

Soila — čipke

modni nakit!

Wiener Messe

(DUNAJSKI VELESEMIJ)

od 9. do 15. marca 1930 (Rotunda do 16. marca).

Posebne prireditve:

Salon kuhovinske mode — Dunajska moda pletenij — Semeni pohištva — Reklamni semeni.

MEDNARODNA RAZSTAVA AVTOMOBILOV IN MOTORNIH KOLES

Razstava potrebščin za hotelske obrate — Razstava živil in hranil — Stavbni in cestogradbeni semeni — Tehnične novosti in iznajdbe.

Vzorni pregled poljedelstva in gozdarstva.

3. AVSTRIJSKA RAZSTAVA PITANE ŽIVINE

(14. do 16. marca 1930).

Brez vizuma na potnem listu! — S sejemsko izkaznico in potnim listom svoboden prestop meje v Avstrijo. Madžarski prehodni vizum se dobi ob predložitvi sejemске izkaznice na mej.

Precejšnje vozne olajšave na jugos., madž. in avstrijskih železnica, na Dunavu, na Jadranskem morju in v zračnem prometu. — Pojasnila vseh vrst ter sejemске izkaznice (po 50 Din) se dobe pri

WIENER MESSE - A. G., WIEN VII.

ter za časa spomladanskega velesejma v Leipzigu pri tamkajšnji poslovalnici. Oesterr. Messhaus in pri častnem zastopstvu v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31, Josip Zidar, Dunajska cesta 31 in Zveza za tujski promet v Sloveniji, Dunajska cesta 1.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom boleznj in smrti naše nepozabne soproge, sestre, svakinje in tete, gospe

Ane Cokan

vdove Slobodnik

se vsem prav priručno zahvaljujem. Posebno zahvalo pa smo dolžni vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, kakor tudi vsem onim, ki so drago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v župni cerkvi Sv. Frančiška v Sp. Šiški, dne 13. februarja ob 8. uri jutraj.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.